

Medicus

Nr. 7-8 (923-924)
SEPTEMBRIE-OCTOMBRIE 2019

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Faptele și acțiunile noastre făuresc destinul Universității!

**Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
academician al ASM**

Stimați membri ai comunității universitare,

Tradițional, în mijloc de toamnă, marcăm unul dintre cele mai importante evenimente – Zilele Universității – care reprezintă un prilej favorabil pentru a face bilanțul obiectivelor atinse și pentru a trasa altele noi. De această dată, satisfacția de a evalua activitatea prodigioasă a comunității universitare este complementară unei nostalgii, pe care, cred eu, o simte orice persoană care a atins un final inevitabil.

Am încheiat în aceste zile un capitol frumos și destoinic, pe care l-am scris împreună pe parcursul unui sfert de secol, un capitol plin de realizări și de eșecuri, de bucurie și de tristețe, de aspirații, devenite realitate, dar și de visuri, care urmează a fi îndeplinite.

În primul rând, vreau să accentuez faptul că am re-

ușit să creăm un sistem de valori durabil și să transformăm instituția noastră într-o universitate prestigioasă, cu nume notoriu atât în țară, cât și peste hotare, orientată spre metode moderne de instruire, de cercetare și de evaluare, acordate la standardele naționale și internaționale. De asemenea, am constituit o echipă de profesioniști în toate sferile de activitate ale Universității, capabili să formeze specialiști înalt calificați și să asigure dezvoltarea sistemului de sănătate din Republica Moldova, în general, și progresul Almei Mater, în special.

Exprim alese sentimente de apreciere și grațitudine echipei manageriale și întregii comunități universitare pentru devotamentul și credința în valorile Almei Mater. Am depus mult suflet și o enormă străduință pentru a parcurge drumul spre prosperarea Universității, însă toate eforturile mele ar fi fost prea puține fără

munca și sprijinul fiecăruia dintre Dumneavoastră, fără dedicarea și perseverența de care ați dat dovadă în fiecare zi. Mai mult de un sfert de secol, mi-ați acordat încredere, contribuind împreună la fortificarea învățământului superior medical, la dezvoltarea standardelor educaționale, la modernizarea tuturor proceselor instituționale ș.a. Pentru acest fapt, vreau să Vă transmit profunda mea recunoștință și să Vă mulțumesc cordial.

Comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova reprezintă forța creatoare, menită să perpetueze tradițiile și să genereze noile schimbări spre bine în societate!

Dragi colegi și studenți, la acest moment aniversar, Vă adresăm sincere felicitări, urări de bine și sănătate și mari succese în realizarea proiectelor de viitor!

La mulți ani, Alma Mater!

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

2 octombrie – zi istorică pentru USMF „Nicolae Testemițanu”

p. 2

Instruire

Primele cadre didactice certificate în psihopedagogie la USMF „Nicolae Testemițanu”

p. 3

Cercetare

Acțiuni prioritare în politicile de combatere a accidentului vascular cerebral în Republica Moldova

Chirurgia a reunit la Chișinău cei mai buni specialiști de profil din țară și de peste hotare

p. 4

Cooperare internațională

Premierul țării a vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală

p. 6

Colaborare moldo-cehă în domeniul cardiologiei și transplantologiei

p. 7

Relații publice

Mediciniștii – solidari acțiunilor de prevenire a suicidului

p. 8

Studenții în acțiune

Studenți și medici-rezidenți – instructori în acordarea primului ajutor medical în școli

p. 9

Lauri merituosi

Cercetătorii Universității apreciați la saloanele de inventică

p. 11

Univers sportiv

Cupa Campusului la volei: două ediții, același câștigător

p. 12

Profesorul Emil Ceban, noul rector ales al USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost investit în funcție

Profesorul Emil Ceban, doctor habilitat în științe medicale, noul rector ales al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, ca urmare a alegerilor din 2 octombrie curent, a fost investit în funcție în data de 10 octombrie. Mandatul a intrat în vigoare din data de 11 octombrie 2019, pentru o perioadă de cinci ani.

Ala Nemerenco, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, a menționat, în cadrul ceremoniei, că rezultatele votării au exprimat dorința majorității membrilor comunității universitare. „Susținerea masivă din acea zi, exprimată prin prezență, dar și prin votul Dumneavoastră, impune o dăruire și o responsabilitate majoră din partea noului rector ales domnul Emil Ceban. Sper că experiența vastă, acumulată în calitate de medic, de cercetător și de profesor, îi va asigura noului rector un parcurs corect și Universitatea își va atinge scopul de a-și extinde la maximum amprenta intelectuală atât la nivel național, cât și internațional”, a declarat oficialul.

Totodată, Ala Nemerenco a afirmat că sistemul de sănătate este unul special și datorită meseriei de medic, care este aproape de suferința oamenilor, ceea ce-l deosebește de alte profesii, iar „Universitatea este locul unde ne întoarcem mereu, este inima întregului sistem. În aceste timpuri atât țara, cât și sistemul de sănătate trec printr-o perioadă dificilă și trebuie să recunoaștem că este nevoie de o reclădire adevărată. Cred că anume Universitatea este nucleul cel mai valoros prin care se poate realiza acest lucru”, a punctat ministrul, dorindu-i sănătate și mari succese noului rector

Emil Ceban, asigurându-i suportul MSMPS.

La final, oficialul a adresat un mesaj de mulțumire și recunoștință academicianului Ion Ababii, pentru dăruirea de sine și munca asiduă depusă în funcția de rector al Universității, timp de peste două decenii, accentuând aportul Domniei Sale la dezvoltarea instituțională și realizările remar-

cabile obținute. „Pentru a ridica o universitate la un asemenea nivel și pentru a-i oferi un mediu de cercetare și de învățare de înaltă calitate, a fost nevoie de o echipă puternică de profesioniști, conducând doar de un lider cu capacități mari. Pe parcursul anilor, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost și rămâne o alegere potrivită pentru mii de tineri atât din țară, cât și de peste hotare. Universitatea continuă să fie recunoscută și toți știu că dacă ai făcut școală aici, școală a fost”, a conchis Ala Nemerenco.

La rândul său, noul rector Emil Ceban a mulțumit pentru susținerea și încrederea acordată: „M-am educat și am crescut pro-

fesional în această universitate și mă simt obligat să contribuie la dezvoltarea Almei Mater. Mi-am asumat angajamentul să muncesc cu abnegație pentru Oameni și pentru prosperarea Universității”. Rectorul Ceban a accentuat că doar cu aportul fiecărui membru al comunității universitare, va fi posibil de a implementa Programul de dezvoltare instituțională,

bazat pe *Tradiție, Calitate și Inovații*. Adresându-se studenților și medicilor-rezidenți, noul rector a declarat: „Vom depune toate eforturile ca să fiți mândri că ați ales să vă continuați studiile la universitatea noastră și ați îmbrățișat această profesie nobilă. Sperăm că toți împreună și cu suportul nemijlocit al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale vom reuși să oferim Medicului și Farmacistului statutul pe care îl merită în societate, munca noastră să fie apreciată la justa valoare, iar Universitatea să ne fie școala vieții! Vom păstra cu onoare entitatea Almei Mater și

„Bun venit!” studenților admiși în anul I de studii

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova le-a spus „Bun venit!” celor peste 740 de studenți înmatriculați în anul I de studii.

Într-un cadru festiv, tradițional, rectorul Ion Ababii a inaugurat ceremonia, felicitându-i pe proaspeții studenți și încurajându-i să pășească sigur spre realizarea visului de a deveni medici sau farmaciști profesioniști,

ra cunoștințelor pe care au primit-o de la colegii lor din anul VI și *Carta universitară*, urmând cu demnitate tradițiile instituției noastre.

Cu sfaturi utile pentru tinerii mediciști au venit și cadrele didactice ale Universității. Dumitru Casian, conferențiar universitar la Catedra de chirurgie generală-semiologie nr. 3, a înmănat studenților din anul I primele atribute ale unui medic chirurg în devenire, inclusiv un bisturiu. Șefa

„Prosperitatea unei națiuni are la bază doi piloni: educația și sănătatea. Dumneavoastră v-ați ales o profesie nobilă și veți fi responsabili pentru sănătatea națiunii noastre, iar sănătatea este cea mai scumpă decât toate”, a menționat profesorul universitar Sergiu Matcovschi, dr. hab. șt. med., șeful Departamentului Medicină Internă. Profesorul a subliniat că specialitatea de medic este una deosebită, ceea ce presupune învățarea pe tot parcursul vieții și i-a îndemnat pe studenți să învețe cu sârguință și abnegație până la adânci bătrâneți, pentru a se simți mereu tineri.

Un mesaj de salut a adresat și președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, Gheorghe Buruiană, menționând faptul că USMF „Nicolae Testemițanu” semnifică mai mult decât cursuri și seminare, este un nou mod de a trăi și de a percepe realitatea, iar studenții sunt cei care dau culoare vieții universitare. „Veți înțelege esența sintagmei *student la Medicină* prin: perseverență, curaj, muncă asiduă, responsabilitate, spirit de inițiativă, lucru în echipă și, desigur, prietenii durabile și distracții constructive”, a afirmat liderul ASRM.

Tradițional, la finalul ceremoniei de bun venit, pentru noii mediciști a răsunat primul clopotel, iar un grup de studenți a mers să depună flori la monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt din centrul capitalei și la bustul lui Nicolae Testemițanu din curtea Blocului didactic central al Universității.

Menționăm că în acest an la USMF „Nicolae Testemițanu” au fost admiși la studii: 461 de tineri la specialitatea Medicină, 110 – la Stomatologie, 109 – la Farmacie, 13 – la Medicină preventivă, 16 – la Optometrie și 15 tineri - la Asistență medicală generală. Totodată, pentru continuarea studiilor la an compensator au fost înmatriculați 18 persoane.

Tinerii au primit Ghidul studentului USMF „Nicolae Testemițanu” - un instrument util de informare și îndrumare la acest început al vieții de medicinist.

pentru că vor sta la straja sănătății oamenilor, indiferent de poziția lor socială și politică, de apartenența rasială și confesiunea religioasă. Totodată, rectorul a menționat că „însușirea profesiei de medic este un maraton de durată, ce necesită curaj, insistență, perseverență, disciplină și multă, foarte multă muncă asiduă, zi de zi, adeseori și nopți în șir, deoarece prea complicată și valoroasă este viitoarea voastră profesie”.

Vizibil emoționați, mediciștii au rostit solemn *Jurământul studentului USMF „Nicolae Testemițanu”*, prin care s-au obligat să depună toate eforturile pentru a învăța și a deveni specialiști de valoare, să-și iubească și să-și respecte profesorii și colegii. De asemenea, tinerii au promis că vor păstra cu sfințenie și cinste *flacă-*

Departamentului Pediatrie Ninel Revenco, dr. hab. șt. med., profesor universitar, i-a îndemnat pe cei mai buni tineri din țară să păstreze licăul în ochi și entuziasmul cu care au venit la universitate, să mențină pe tot parcursul vieții și al activității lor acea bunătate și acel spirit de echipă, „deoarece nimic nu contează mai mult decât zâmbetul de pe fața unui copil și a părinților acestuia”.

Virginia Șalaru, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 1, responsabil pentru anul I, conferențiar universitar la Catedra de medicină de familie, a transmis tinerilor halatul alb și stetoscopul - alte atribute indispensabile unui medicinist. „Odată ce ați depus *Jurământul studentului* și veți îmbrăca halatul alb, am devenit o familie”, a declarat prodecanul.

Promovarea activității științifice la Expoziția „MoldMedizin & MoldDent”

Cea mai importantă și veritabilă platformă de comunicare și schimb de experiență pentru întregul sistem de sănătate din Republica Moldova - Expoziția „MoldMedizin & MoldDent” - s-a desfășurat, în perioada 11-13 septembrie curent, la Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a prezentat la acest eveniment cu realizări științifice și academice notabile din ultimii ani de activitate.

Profesorul universitar Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică la USMF „Nicolae Testemițanu”, a declarat că instituția noastră este dintotdeauna deschisă pentru astfel de evenimente, iar în acest an, pe lângă realizările laboratoarelor științifice și cele ale catedrelor, au fost desfășurate prelegeri publice și conferințe practico-științifice. Prorectorul Rojnovanu a ținut să sublinieze cele mai active subdiviziuni didactice și științifice - participante la ultimele ediții ale acestei expoziții - laboratoarele științifice: Inginerie tisulară și culturi celulare, Narcologie, Gastroenterologie, Chirurgie hepato-pancreatobiliară, Catedra de otorinolaringologie, Școala de Management în Sănătate Publică, Biblioteca Științifică Medicală. Potrivit prorectorului, reprezentanții acestor subdiviziuni universitare conștientizează că acest eveniment este o bună oportunitate de promovare a activității lor și a vizibilității universității noastre pe plan național și extern.

Catedra de otorinolaringologie a participat la expoziție cu ultimele inovații în domeniu - tehnici de di-

agnostic și de tratament în afecțiunile urechii, nasului și gâtului, iar doritorii au avut posibilitatea să beneficieze de o consultație gratuită la medicul orelist.

Tot în prima zi a evenimentului, farmaciștii din întreaga țară au participat la Conferința științifico-practică dedicată celei de-a 55-a aniversări de la fondarea Facultății de Farma-

cie a USMF „Nicolae Testemițanu”, cu genericul „Învățământul farmaceutic superior în serviciul ocrotirii sănătății”, iar medicii de familie au abordat aspecte ale intervențiilor integrate în prevenirea bolilor ne-transmisibile.

În următoarele zile, Facultatea de Stomatologie a desfășurat Conferința științifică „Semnele clinice ale tumorilor în regiunea capului și a gâtului”, iar Catedra de farmacologie și farmacologie clinică - Conferința științifico-practică „Me-

dicamentele utilizate în tratamentul și profilaxia bolilor infecțioase”.

Ediția din anul curent a expoziției „MoldMedizin & MoldDent” a fost una jubiliară - 25 de ani de la lansare - și s-a desfășurat sub sloganul *100% viață pentru fiecare*. În cadrul forumului au fost abordate aspecte precum: sănătatea mamei și a copilului, tehnologii

informaționale în medicină, oftalmologie, mijloace igienice și sanitare, mijloace pentru acordarea serviciilor de urgență, servicii medicale și farmaceutice, utilaj medical, medicina de laborator, medicina estetică, medicina de recuperare ș.a. Programul a prevăzut și acțiuni de promovare a unui stil de viață sănătos, a alimentației sănătoase, servicii de înfrumusețare și diverse activități sportive. Totodată, pe durata evenimentului, participanții au beneficiat de servicii medicale gratuite.

2 octombrie 2019 - zi istorică pentru Alma Mater

Itinerarul unui proces electoral echitabil și democratic

Alegerea noului rector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a constituit un eveniment important, chiar istoric, nu doar pentru comunitatea universitară, dar și pentru cea medicală și farmaceutică din țară. În ultimele două luni, instituții publice și private, mass-media, persoane fizice din exterior au fost axate pe concursul la postul de rector. Universitatea a asigurat transparență la fiecare etapă a procesului, în conformitate cu *Regulamentul de alegere a rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” și Codul educației*.

8 august - lansarea concursului pentru ocuparea funcției de rector

Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională (CDSI) a anunțat concursul pentru ocuparea postului de rector pe 8 august 2019, exact cu două luni înainte de expirarea mandatului rectorului Ion Ababii. Criteriile de bază pentru candidați au fost: deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic în domeniul respectiv și experiență de activitate în învățământul superior și în cercetare de cel puțin 5 ani. De asemenea, a fost stabilită data limită de depunere a dosarelor - **29 august 2019**.

7 candidați la funcția de rector

În data de 2 septembrie, CDSI a declarat că la concurs au fost înregistrați șapte candidați: Emil Ceban, dr. hab. șt. med., prof. univ.; Ghenadie Curocchin, dr. hab. șt. med., conf. univ.; Mihail Gavriluc, dr. hab. șt. med., prof. univ.; Evghenii Guțu, dr. hab. șt. med., prof. univ.; Olga Tagadiuc, dr. hab. șt. med., conf. univ.; Anatolie Vișnevschi, dr. hab. șt. med., conf. univ.; Grigore Zapuhlii, dr. hab. șt. med., prof. univ. Totodată, Consiliul a afirmat că nu au fost sesizate cazuri de restricționare sau respingere a dosarelor ori situații de încălcare a cadrului normativ în vigoare.

2 octombrie 2019 - data alegerilor rectorului

La 12 septembrie CDSI a anunțat data de 2 octombrie 2019 - ziua alegerilor rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”. Pentru desfășurarea efectivă a scrutinului a fost constituită Comisia tehnică de organizare a alegerilor.

Dezbateri publice între candidați

Pentru a oferi comunității universitare șansa de a cunoaște mai bine programele de dezvoltare instituțională ale candidaților, CDSI a organizat, în data de 27 septembrie, dezbateri publice. Evenimentul s-a desfășurat în Sala Senatului și a fost transmis live pe Privesc.eu, inclusiv pe site-ul și pe pagina de Facebook a Universității, fiind urmărit de peste 18 mii de persoane, iar în decurs de două săptămâni a înregistrat peste 65 de mii de vizualizări. Membrii comunității academice au putut adresa întrebări concurenților

electorali în prealabil, la adresa alegeri.ector@usmf.md, dar și direct din sală.

2 octombrie - ziua alegerilor propriu-zise

În ziua scrutinului, electoralul academic, în premieră, și-a exercitat dreptul, individual, de vot, dând dovadă de atitudine, de responsabilitate și de maturitate. La scrutin au participat 876 de electori din numărul total de 957 de persoane incluse în *Lista electorală de bază*, ceea ce a depășit 2/3 din numărul total al alegătorilor.

Rata de participare la alegerile rectorului a fost de 91,5%. Studenții și-au exercitat dreptul de vot în

proporție de 90,7 la sută. Numărul de voturi valabile exprimate a constituit 869, iar 7 buletine de vot au fost declarate nevalabile. În *Lista electorală* suplimentară nu a fost înregistrat niciun alegător. Întregul proces a fost monitorizat de 6 observatori.

CDSI, prin Decizia nr. 7 din 2.10.2019, a validat procesul electoral și l-a declarat *rector ales* pe dl Emil Ceban, ca rezultat al primului tur de scrutin. Domnia Sa a obținut votul de încredere a 541 de electori, ceea ce constituie 61,76% din numărul total de alegători.

Voturile pentru ceilalți concurenți electorali au fost repartizate după cum urmează: Mihail Gavriluc - 145, Evghenii Guțu - 60, Olga Tagadiuc - 57, Ghenadie Curocchin - 26, Grigore Zapuhlii - 21 și Anatolie Vișnevschi - 19.

Președintele CDSI a comunicat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale rezultatele alegerilor, transmițând fondatorului Decizia CDSI de constatare a rezultatelor procesului de alegere a rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”; Procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor din 2 octombrie 2019 și dosarul dlui Emil Ceban.

Vivat, Alma Mater!

Exprimăm sincere felicitări tuturor candidaților înscrși în concursul pentru postul de rector al universității noastre, admirație și apreciere pentru inițiativa și curajul de care au dat dovadă în această competiție democratică.

Pentru noul rector ales, profesorul Emil Ceban, obținerea acestei înalte și demne funcții confirmă calitățile Domniei Sale de manager vizionar, competențele profesionale și dragostea enormă pentru oameni. Îi dorim mari succese în realizarea tuturor dezideratelor incluse în Programul său managerial și sperăm să-și mențină verticalitatea, demnitatea și integritatea în promovarea valorilor academice ale USMF „Nicolae Testemițanu” și ale sistemului național de sănătate.

În același context, felicităm întreaga comunitate universitară pentru ținuta academică manifestată pe parcursul procesului electoral, relativ nou pentru Republica Moldova. *Vivat, Crescat, Floreat, Alma Mater!*

Proiectul „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova” – finalizat cu brio

Cele șase universități din țară, partenere în proiectul „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților” (Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability (PBLMD)), și-au prezentat rapoartele finale în fața evaluatorilor externi. Evenimentul a avut loc în data de 2 octombrie curent, la Chișinău, la expirarea celor 4 ani de implementare a programului.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentantă în cadrul proiectului de profesorul universitar Mihail Gavriluc, prorector pentru studenți internaționali, șef al Catedrei de neurologie nr. 1 - în calitate de lider instituțional, de profesorul universitar Victor Vovc, șef al Catedrei de fiziologie a omului și biofizică - responsabil de programul de studii și de conferențiarul Igor Cemortan, prorector pentru calitate și evaluare academică, șef al Catedrei de biologie moleculară și genetică umană - responsabil de programul pedagogic.

Angela Babuci, asistent universitar la Catedra de anatomie a omului, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 2, a prezentat un raport cu privire la experiența USMF „Nicolae Testemițanu” în acest proiect. Ea a menționat că instituția noastră a valorificat numeroase oportunități de colaborare internațională, inclusiv prin mobilitățile desfășurate

în cadrul universităților din Aalborg (Danemarca), Plymouth (Marea Britanie), Stockholm (Suedia), prin utilizarea instrumentelor pedagogice pentru proiectarea și predarea unui modul interdisciplinar, precum și prin modalitatea de integrare a conținutului cursurilor în procesul de instruire, în vederea realizării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Angela Babuci a relatat că noua metodă de instruire bazată pe probleme (PBL), sub formă de modul interdisciplinar *Neuroștiințe*, a fost aplicată în anul 2018, pentru studenții din anul III ai Facultății de Medicină nr. 1, la specialitatea Medicină preventivă, ceea ce a facilitat acumularea unor credite de studiu pentru aceștia. La finele cursului, cunoștințele mediciniștilor au fost evaluate prin intermediul unui colochiu diferențiat. Studenții au prezentat proiectul realizat sub forma unei fișe de observație a pacientului.

„La final, am chestionat studenții pentru a avea impresii mai veridice despre acest proiect. Astfel, 86 la sută dintre respondenți au apreciat cursul, unii venind cu sugestii de a diversifica metodele de lucru pentru a obține rezultate și mai relevante. În concluzie, putem afirma că am realizat tot ce ne-am propus, în conformitate cu foaia de parcurs, și că poți face studii de calitate oriunde, dacă sunt respectate standardele naționale și internaționale și modul corespunzător de implementare”, a accentuat Angela Babuci.

Potrivit prorectorului Igor Cemortan, acest tip de învățare are

mai multe avantaje, precum: dezvoltarea capacităților de lucru în echipă, a abilităților de comunicare, a competențelor de asimilare și de integrare a cunoștințelor, cercetarea cazurilor complexe de studii, încurajarea competitivității intelectuale și stimularea autonomiei în luarea deciziilor. „Pentru viitor se preconizează ca această formă de studiu să fie

implementată, parțial sau complet, la programele *Optometrie* și *Asistență medicală generală*, a concretizat prorectorul.

În opinia lui Romeo Țurcanu, coordonator al proiectului PBLMD din partea Universității din Aalborg, obiectivul proiectului constă în modernizarea programelor de studii bazate pe modelul PBL - învățarea bazată pe soluționarea problemelor și implementarea acestora la ciclul licență al universităților partenere

din Republica Moldova. „Scopul final este de a îmbunătăți calitatea metodelor de predare-învățare și de a remodela șase programe de studii, pe baza acestor metode, în cadrul celor șase universități din țară, fiecare dintre instituții optând pentru un program pilot la nivel de licență. Proiectul a inclus și un compartiment de mobilitate pentru studenți și cadre

versitate nivelul de aplicare a fost diferit, dar de real succes, la USMF „Nicolae Testemițanu” acest proiect a servit drept suport la acreditarea instituțională internațională.

În final, John E. Reilly, auditorul de calitate extern, a apreciat înalt activitatea echipelor universitare din Moldova, accentuând că fiecare instituție a avut mentori de la universitățile europene la proiect și că a venit cu *feedback* pozitiv continuu, timp de 4 ani. Oficialul european a constatat că prezentările universităților din acest consorțiu demonstrează că proiectul a fost foarte util: „Evident, ca în orice proiect, îți trasezi niște scopuri realiste, dar constatăm că, timp de 4 ani, s-a reușit mai mult decât s-a planificat și că beneficiile proiectului au un impact mai mare decât s-a mizat”.

Instituțiile beneficiare ale proiectului PBLMD sunt: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.

Proiectul a fost implementat cu sprijinul Programului Erasmus+ al UE, cu susținerea: Universității Aalborg din Danemarca, Royal Institute of Technology din Suedia, Universității Gloucestershire din Marea Britanie și Universității Siegen din Germania. Costul proiectului este estimat la aproximativ 1,5 milioane de euro.

Lecție publică în domeniul chirurgiei cardiovasculare

Profesorul Axel Haverich din orașul Hannover, Germania, personalitate notorie de nivel mondial în domeniul chirurgiei cardiovasculare și transplantologiei, a ținut, în data de 18 septembrie curent, o lecție publică pentru studenții și medicii-rezidenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Profesorul german deține și titlul onorific de *doctor honoris causa* al instituției noastre și este cunoscut în știința medicală drept un promotor al unei noi teorii privind evoluția aterosclerozei. În cuvântul său introductiv, rectorul Ion Ababii a remarcat că „în echipa acestuia lucrează doi absolvenți ai universității noastre, la fel două somități de nivel internațional în chirurgia cardiacă și transplantologie -

ei. „Cercetările au durat șase ani și sunt reflectate în cartea *Atherosclerosis Pathogenesis and Microvascular Dysfunction*, editată în 2019, dedicată, în special, studenților interesați de subiectul aterosclerozei”, a menționat profesorul german.

Axel Haverich este șeful Secției de chirurgie cardiotoracică, transplant și chirurgie vasculară la Școala Medicală Hannover. Domnia Sa a inițiat cercetări acum 20 de ani în vederea identificării alternativelor la valvele cardiace standard. Astfel, în 1996, savantul a fondat laboratoarele de cercetare *Leibniz* pentru biotehnologie și organe artificiale (LEBAO) cu scopul de a dezvolta țesuturi bioregenerabile pentru inimă. În 2017, acesta a prezentat o nouă ipoteză despre patogeniza aterosclerozei.

Sergiu Cibotari și Igor Tudorache, care efectuează intervenții chirurgicale atât în Germania, cât și în Republica Moldova, și duc faima USMF „Nicolae Testemițanu” și a țării în lume”.

La rândul său, profesorul Axel Haverich a declarat că a venit în Republica Moldova pentru a le vorbi viitorilor medici despre cercetările sale în domeniul chirurgiei cardiovasculare și transplantologi-

În calitate de coordonator al ESPOIR, proiect finanțat de UE pentru valvele pulmonare, Axel Haverich și echipa sa au dezvoltat o nouă tehnică de transplant de valve cardiace, ce implică îndepărtarea celulelor din valvele cardiace biologice, cunoscută sub numele de „decelularizare”. În 1995, a primit premiul *Gottfried Wilhelm Leibniz* pentru cercetări deosebite în știință.

Primele cadre didactice certificate în psihopedagogie la USMF „Nicolae Testemițanu”

Un grup de cadre didactice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost certificat în psihopedagogie. Acest lucru a fost posibil după ce, pe parcursul anului de studii 2018-2019, Catedra de management și psihologie a Universității a organizat, în premieră, un astfel de modul pentru personalul didactic interesat să se afirme în învățământul universitar. Primii absolvenți ai modului sunt: Pavel Banov, Irina Cabac-Pogorevici, Cristina Cojocar, Mariana Cebanu, Nicolae Cucereavii, Cristina Cuciuru, Adrian Melnic, Gabriela Motelica, Ecaterina Pavlovski, Radu Rusu, Evghenia Scutaru și Ecaterina Sedaia.

Larisa Spinei, șefa Catedrei de management și psihologie, a accentuat, în cadrul ceremoniei de înmânare a diplomelor, că modulul a fost organizat în contextul implementării Strategiei de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” privind calitatea formării profesionale a cadrelor didactice, eficiența, motivația și implicarea tinerilor specialiști în activitatea pedagogică. „Ne mândrim cu prima promoție a acestui modul, deoarece cursanții au manifestat atitudine serioasă, responsabilitate și entuziasm”, a afirmat Larisa Spinei. Profesorul universitar i-a îndemnat pe tinerii specialiști să fie persoane integre, oneste, pentru a deveni pedagogi și medici model.

„Nu este suficient să ai har pentru a deveni un pedagog

consacrat, trebuie să și înveți unele aspecte aferente pedagogiei, care să te evidențieze ca un specialist profesionist”, a declarat profesorul Emil Ceban, prorector pentru activitate clinică al USMF „Nicolae Testemițanu”,

În numele grupului de cadre didactice participante la modul, Gabriela Motelica, asistent universitar la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”, a mulțumit echipei de profesori

prezent la ceremonia de înmânare a diplomelor, accentuând importanța și valoarea acestui curs pentru cadrele didactice ale universității noastre.

Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic, a specificat că, în prezent, învățământul medical și farmaceutic se bazează pe calitățile inedite ale fiecărui profesor, care trebuie să cunoască metode noi de predare și de evaluare. „Sunteți speranța noastră, deoarece sunteți acei învățăcei care ne veți da și nouă câte o lecție pe segmentul didactic”, a opinat Silvia Stratulat.

pentru competențele înșușite, pentru răbdare și modelare, asigurând continuitatea celor învățate în procesul didactic.

Modulul *psihopedagogie* s-a axat pe cele mai importante componente din domeniu: psihologia educației, fundamentele pedagogiei, medicina bazată pe dovezi, teoria și metodologia evaluării și didactica medicală. Cursul s-a desfășurat cu participarea a doi profesori de la Universitatea Tehnică a Moldovei și a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, care au ținut lecții și au oferit suport metodologic.

Acțiuni prioritare în politicile de combatere a accidentului vascular cerebral în Republica Moldova

Accidentul vascular cerebral (AVC) este a doua cauză principală de deces și principala cauză de dizabilitate la nivel mondial. Actualmente, există metode eficiente pentru tratamentul accidentului vascular cerebral, cu toate acestea, punerea în aplicare a acestor metode de tratament este limitată și, prin urmare, constituie cea mai dificilă problemă în gestionarea curentă a AVC.

Situația actuală din țara noastră ce ține de acordarea asistenței medicale în caz de accident vascular cerebral a constituit subiectul discuțiilor unei conferințe naționale cu participarea experților internaționali. Evenimentul, cu genericul „Acțiuni prioritare în politicile de combatere a accidentului vascular cerebral în Republica Moldova”, s-a desfășurat în paralel cu primul Summit al proiectului IRENE – COST (Implementation Research Network in Stroke Quality), în perioada 16-18 septembrie 2019, la Chișinău. Evenimentele științifice au întrunit peste 250 de experți din 30 de țări europene și SUA.

În cadrul conferinței au fost discutați pașii necesari pentru elaborarea și implementarea Programului național de prevenție și control al accidentelor vasculare cerebrale pentru anii 2020-2030, deoarece se estimează că AVC va deveni până în anul 2030 principala cauză de mortalitate la nivel mondial, atingând cifra de aproximativ opt milioane de decese anual. Programul prevede măsuri de reformare a sistemului de sănătate, precum și recomandări

referitoare la educația medicală a populației. De asemenea, urmează a fi revăzute protocoalele de asistență medicală a pacienților cu AVC și crearea unei rețele constituite din 10-12 unități de AVC primare, care vor acorda asistență medicală necesară pentru pacienți în cel mult două ore de la apariția afecțiunii.

Academicianul Stanislav Groppa, șef al Catedrei de neurologie nr. 2 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,

director al Clinicii de Neurologie și Neurochirurgie din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă, președinte al Asociației de Combatere a Accidentelor Vasculare Cerebrale din Moldova, a declarat, în cadrul ceremoniei de deschidere a evenimentului, că prin această conferință va fi dat un imbold nou pentru îmbunătățirea strategiilor terapeutice și chirurgicale în tratamentul și profilaxia AVC în Republica Moldova.

„În prezent, în țara noastră, la fiecare oră, o persoană suferă un accident vascular cerebral, iar la fiecare oră și jumătate, din același motiv, survine un deces. Accidentul vascular cerebral este generat de mai mulți factori de risc etiologici: hipertensiunea arterială sau alte maladii cardiovasculare, precum boala ischemică, infarctul miocardic; patologia reumatologică, arterioscleroza, precum și de alte cauze, cum ar fi stilul de viață nesănătos și faptul că oamenii sunt prea puțin informați”, a menționat academicianul Stanislav Groppa.

Potrivit organizatorilor, meto-

dele noi de tratament endovascular al accidentului vascular cerebral necesită o implementare cât mai rapidă și în țara noastră, iar stabilirea unui program național de combatere a accidentului vascular cerebral este vitală. În acest sens, prin intermediul proiectului IRENE – COST se propune o nouă abordare a acestei patologii devastatoare, interdisciplinară, ce ar facilita diminuarea incidenței și îmbunătățirea calității vieții pacienților cu accident vascular cerebral. Ulterior, aceste date vor fi diseminate principalelor părți interesate (spitale, ministere de profil ș.a.) în scopul elaborării și aplicării noilor mecanisme pentru a obține rezultate mai bune în tratarea accidentului vascular cerebral. Aceste acțiuni pot salva zeci de mii de vieți, pot elimina sute de mii de dizabilități și pot contribui la costuri mai mici pentru asistența medicală.

Conform datelor statistice, în Republica Moldova, în anul 1995 au fost înregistrate 21 de mii de persoane care au suferit un accident vascular cerebral, iar în anul 2018 – 78 de mii.

Chirurgia a reunit la Chișinău cei mai buni specialiști de profil din țară și de peste hotare

„Împărtășind din experiență, contribuim la fortificarea tratamentului chirurgical al pacienților”. Astfel și-au spus mai mulți chirurghi din țară și de peste hotare, care s-au întrunit la Chișinău, în cadrul lucrărilor celui de-al XIII-lea Congres al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” și ale celui de-al III-lea Congres al Societății de Endoscopie, Chirurgie Miniminvazivă și Ultrasonografie „V.M. Guțu” din Republica Moldova, în perioada 18-20 septembrie 2019.

„Pe parcursul activității profesionale, ne-am angajat să menținem la standarde înalte atât consistența și diversitatea sesiunilor științifice,

de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Evghenii Guțu, președintele Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, prorector pentru relații externe la USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că „scopul nostru a fost să implicăm tinerii practicieni, dar și specialiști recunoscuți în aria chirurgicală contemporană atât din țara noastră, cât și de peste hotare, pentru a împărtăși din experiențele proprii”.

„Chirurgia este catalogată drept regina științelor medicale, dat fiind faptul că reprezintă una dintre cele mai avansate și complicate forme

ajutorului reciproc al universităților și clinicilor europene și din SUA.

În deschiderea congresului, reprezentanții comunității chirurgicale au adus un omagiu academicianului Gheorghe Ghidirim - dascălul tuturor, unul dintre cei mai proeminenți formatori de școală chirurgicală. Pe parcursul activității, a abordat segmente majore precum chirurgia pancreasului, chirurgia complicațiilor ulcerului gastroduodenal și a căilor biliare, chirurgia laparoscopică și bariatrică, managementul traumatismelor abdominale și politraumatismelor, chirurgia hipertensiunii portale ș.a. „Domnia Sa este un exemplu viu de profesionist desăvârșit, maestru și, în același timp, o întrupare a bunătății, a modestiei, a echilibrului lăuntric, a onestității și a moralității”, a accentuat profesorul universitar Rojnovanu.

Timp de trei zile, medicii specialiști au abordat subiecte ce țin de patologia chirurgicală, actualitățile și progresele în domeniul chirurgiei, precum și noile metode implementate în managementul patologiilor chirurgicale.

Forumul a constituit un moment oportun pentru a menționa cu Medalia jubiliară Centenarul profesorului chirurg Nicolae Anestiadi pe cei mai buni specialiști, care au obținut performanțe și au contribuit esențial la formarea și la dezvoltarea școlilor naționale de chirurgie.

Manifestările științifice au fost organizate de: Asociația Chirurgilor „Nicolae Anestiadi”, Societatea de Endoscopie, Chirurgie Miniminvazivă și Ultrasonografie „V.M. Guțu” și Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” a USMF „Nicolae Testemițanu”. Congresele au fost incluse în Registrul european al evenimentelor științifice compliante principiilor etice.

cât și programul social. Prezentul forum științific aduce ultimele actualități și progrese în chirurgie, precum și noile metode aplicate în managementul patologiilor chirurgicale”, a declarat, în deschiderea evenimentului, președintele Congresului Gheorghe Rojnovanu, profesor universitar, prorector pentru activitate științifică la Universitatea

de asistență medicală. Profesia de chirurg este una nobilă, râvnită de mulți, dar și foarte dificilă”, a remarcat Olga Cernetchi, prim-prorector, prorector pentru activitate didactică la USMF „Nicolae Testemițanu”. Potrivit prorectorului, toate succesele obținute în medicina autohtonă atât în plan teoretic, cât și în cel practic se datorează relațiilor de colaborare și

Rezistența la antibiotice creează dificultăți în farmacoterapie

„Preparatele antimicrobiene ocupă primele locuri într-o clasificare a utilizării medicamentelor în diverse afecțiuni. Agenții patogeni dobândesc rezistență, fapt ce creează multe dificultăți în farmacoterapie. Totodată, din cauza răspândirii unui număr mare de tulpini ale microorganismelor rezistente la antibiotice, multe substanțe medicamentoase își pierd eficacitatea”, a menționat Victor Ghicavii, profesor universitar la Catedra de farmacologie și farmacologie clinică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie

tip de produse farmaceutice împotriva bacteriilor periculoase, iar Nomenclatorul medicamentelor se completează permanent cu substanțe noi - preparate medicamentoase tot mai eficiente și inofensive.

„Reiesind din această situație, se impune respectarea anumitor principii de utilizare a substanțelor antimicrobiene. În același timp, reiterăm atenționările privind administrarea corectă a antibioticelor, iar medicii trebuie să fie foarte atenți la prescrierea acestora pacienților”, a subliniat profesorul Victor Ghicavii.

„Nicolae Testemițanu”, în deschiderea conferinței științifico-practice Medicamentele utilizate în tratamentul și profilaxia bolilor infecțioase. Manifestarea, ajunsă la ediția a X-a, s-a desfășurat în cadrul Expoziției „MoldMedizin & Mold-Dent”.

Potrivit profesorului universitar, Organizația Mondială a Sănătății informează că, din cauza administrării neechilibrate a antibioticelor, multe dintre preparatele acestei clase demonstrează ineficiență în 82 la sută dintre cazuri, iar în curând, s-ar putea ajunge la situația că va fi imposibilă tratarea unor asemenea infecții precum sinuzitele, sepsisul, pneumoniile ș.a. Cercetătorii științifici lucrează continuu la identificarea unui nou

La forum au fost abordate subiecte precum: actualități în farmacologia preparatelor medicamentoase antituberculoase; medicamentele antiprotazoice noi; actualități în tratamentul parazitozelor la copii; vitaminele și tuberculoză; preparatele medicamentoase utilizate în infecțiile cu citomegalovirus; farmacoterapia rațională și inofensivă. De asemenea, s-a discutat și despre implementarea unor noi reforme în sistemul național de sănătate.

Conferința a întrunit medici din diferite sfere de activitate: medici de familie, farmacologi, infecționiști, epidemiologi, cadre științifico-didactice, studenți, medici-rezidenți, studenți-doctoranzi.

ICNBME - o platformă excelentă pentru cercetătorii în nanotehnologie și inginerie biomedicală

Unul dintre cele mai importante evenimente științifice în domeniile nanotehnologiei și ingineriei biomedicale, ICNBME-2019, s-a desfășurat în perioada 18-21 septembrie curent, la Chișinău. Forumul bienal prezintă o platformă excelentă pentru oamenii de știință și specialiști preocupați de cercetarea fundamentală și cea aplicată, care își propun un schimb de idei, de experiență și de prezentare a ultimelor evoluții, realizări și inovații în domeniile lor de preocupare.

Medici, specialiști în ingineria biomedicală, fizicieni, chimiști, ingineri din douăzeci de țări ale lumii, inclusiv din Republica Moldova, Germania, Franța, SUA, Japonia, Grecia, România, Federația Rusă, Belarus, Armenia, Georgia și Ucraina, au abordat posibilitățile de utilizare a nanotehnologiilor și a nanomaterialelor în biomedicină.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentată la această conferință de anvergură de către profesorii universitari Gheorghe Rojnovanu, Victor Vovc, Stanislav Groppa, Viorel Nacu,

Valeriu Cușnir, conferențiarul Olga Tagadiuc, Ghenadie Curocichin și Svetlana Diacova ș.a., medici-rezidenți și studenți-doctoranzi, care au venit cu cercetări la teme precum: *Posibilități de modelare a interacțiunii cardiorespiratorii în organism, Paternul respirator în diferite stări la diferite persoane cu particularități ale personalității, Stimularea creierului în vederea tratării maladiilor neurodegenerative, Profilaxia epilepsiei nocturne, Tratamentul migrenei persistente și Tratamentul nonmedicamentos prin aplicarea sti-*

de sine stătător, așa cum era cândva. Doar conlucrând, putem da naștere unor procedee și aparataje noi, utile în diagnosticul și tratamentul maladiilor”, a afirmat profesorul Vovc.

Potrivit profesorului universitar Viorel Nacu, șef al Laboratorului de inginerie tisulară și culturi celulare, Catedra de anatomie topografică și chirurgie operatorie, nanotehnologia este un domeniu ce se încearcă a fi implementat în mai multe direcții, inclusiv în tratamentul medical, pentru a obține dispozitive și metode mai eficiente de a influența țesuturi sau organe. „Se efectuează studii privind utilizarea nanoparticulelor pentru a obține o proliferare celulară mai rapidă. Altă direcție ar fi magnetizarea celulelor, ceea ce presupune deplasarea celulelor prin injectare și direcționarea lor acolo unde ne dorim. Acestea sunt deocamdată cercetări fundamentale *in vitro*, în baza culturilor celulare, apoi urmează efectuarea testărilor pe animale și, dacă acestea vor da rezultate pozitive, se vor utiliza în clinică”, a explicat Viorel Nacu.

La conferință au participat cca 200 de specialiști, care au prezentat 180 de rapoarte. Participanții au subliniat importanța ICNBME-2019, ale cărei lucrări au reflectat rezultatele cercetărilor complexe și multidisciplinare efectuate de aproximativ o sută de grupuri de cercetători din întreaga lume. Organizatorii speră că forumul va produce un impact pozitiv și pe termen lung asupra pregătirii profesionale a specialiștilor în domeniile nanomaterialelor, nanotehnologiilor, ingineriei biomedicale, ceea ce, în condițiile globalizării, permite universităților din țara noastră să fie competitive cu cele din Occident, iar absolvenților acestora - să facă față concurenței pe piața internațională a muncii.

mulării magnetice transcraniene ș.a.

Profesorul universitar Victor Vovc, șeful Catedrei de fiziologie a omului și biofizică, a remarcat că implementarea nanotehnologiilor este un proces foarte laborios, ce necesită timp îndelungat și testări specifice. „Avem nevoie de astfel de cercetări pentru a aduce ceva valoros în medicină. Acest forum oferă posibilitatea de interacționare cu inginerii care lucrează în domeniul nanotehnologiilor specifice biomedicinii, medicina fără ingineri nefiind posibilă, deoarece tehnica este foarte sofisticată, astfel încât medicul nu poate să se descurce

Congresul endocrinologilor axat pe diabetul zaharat

Societatea de Endocrinologie din Republica Moldova în parteneriat cu Catedra de endocrinologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au convocat specialiști, în zilele de 4 și 5 octombrie 2019, la al doilea Congres național de profil. Forumul științific a abordat subiecte stringente din domeniul endocrinologiei, și anume: *diabetul zaharat, considerat povara secolului al XXI-lea, riscul cardiovascular la persoanele cu diabet zaharat, precum și strategiile de combatere a patologiilor endocrine, tiroidiene și paratiroidiene.*

Zinaida Alexa, președinte Congresului, asistent universitar, doctor în științe medicale, a menționat, în deschiderea evenimentului, că domeniul endocrinologiei și al diabetologiei are nevoie de o schimbare în Republica Moldova, iar un model în acest sens este Portugalia, care, în anul 2016, datorită profesorului Joao Filipe Raposo, a modificat Protocolul clinic național și a implementat un Program național de combatere a diabetului zaharat. „Progrese în domeniu se vor obține doar după ce vom produce o schimbare în atitudinea noastră, în felul de a gândi și de a aplica noi practici în endocrinologie și diabetologie la nivel de țară”, a menționat Zinaida Alexa.

Olga Tagadiuc, prorector pentru studii de doctorat la USMF „Nicolae Testemițanu”, a salutat participanții forumului din numele rectorului Ion Ababii și al rectorului nou ales Emil Ceban și a mulțumit participanților internaționali pentru prezență

și bunăvoința de a împărtăși experiența și cunoștințele în favoarea endocrinologiei din Republica Moldova, pentru ca acest domeniu să se dezvolte în continuare sub aspect practic, ce ține de asistența medicală, de instruirea studenților și a medicilor rezidenți, precum și de educația continuă a medicilor. Prorectorul a salutat prezența la forum

a tinerilor specialiști și a medicilor rezidenți, care au cel mai mult de învățat de la astfel de evenimente.

Natalia Zarbailov, conferențiar universitar, coordonator de proiect *Viața sănătoasă: reducerea poverii bolilor nontransmisibile*, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, a declarat că Societatea de Endocrinologie este printre primii parteneri ai acestui proiect și s-a reușit dezvoltarea unui concept de educație terapeutică, ceea ce a presupus asigu-

rarea cu materiale relevante a persoanelor cu diabet pentru a-și controla boala. „Am îmbunătățit Ghidul pacientului cu diabet zaharat, în vigoare, și am elaborat broșuri, postere și pliante, făcând, astfel, problema diabetului zaharat mai vizibilă. Lucrătorii medicali au fost instruiți pentru a presta servicii calitative și au fost elaborate mai multe protocoale de control glicemic, de

Studiu privind screeningul parodontal

Reprezentanți ai Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja” și ai Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică, pedodontie și ortodontie din cadrul Facultății de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au realizat, în

pacienți cu privire la asigurarea unei igiene orale corecte. În total, la screening au participat cca 50 de persoane.

Din grupul de lucru au făcut parte: profesorul universitar Diana Uncuța, șefa Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”; asistenții universitari Tatiana

perioada 5-9 august 2019, un screening parodontal în rândul persoanelor geriatriale ale Comunității evreiești „Kedem”.

Pe parcursul celor cinci zile de activitate, organizatorii evenimentului au efectuat sondări parodontale, colectări ale lichidului gingivo-crevicular, precum și instruirii pentru

Porosencov și Olga Cheptănar; Egor Porosencov, șeful Secției de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică, Clinica „Emilian Coțaga”, Institutul Mamei și Copilului; Iulia Isacov, medic stomatolog; Sergiu Beliniuc, Cătălina Axenti și Janna Orlioglo, studenți în anul III la Facultatea de Stomatologie.

Managementul sănătății publice: realizări, provocări și perspective

Cei 36 de masteranzi din promoția 2019 și-au susținut public tezele de master, elaborate pe parcursul a doi ani de studiu, în cadrul Conferinței științifice „Managementul sănătății publice: realizări,

Ludmila Cîrciumaru, manager pentru calitate la Institutul Oncologic, masterandă în anul I la ȘMSP, a remarcat că temele prezentate la această conferință sunt actuale, bine selectate din punctul de vedere

provocări și perspective”. Evenimentul a fost organizat de Școala de Management în Sănătate Publică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 16-19 septembrie curent.

Conferința a fost inaugurată de profesorul Oleg Lozan, directorul Școlii de Management în Sănătate Publică (ȘMSP), care a declarat că „tezele de master sunt rezultatele unei munci colosale, la care au participat cei mai buni experți în domenii. Rezultatele acestor cercetări sunt foarte solicitate de actorii de specialitate atât din țară, cât și de peste hotare, deoarece sunt extrem de utile pentru sistem”.

Ludmila Capcelea, reprezentanta promoției actuale a ȘMSP, a susținut că cercetarea sa a avut în vizor *Calitatea vieții pacienților cu ciroză hepatică*, întrucât această patologie, la momentul actual, ocupă locul terțiar în țară și constituie o problemă majoră de sănătate publică.

al problemelor, mai puțin studiate în ultimii ani, dar care sunt de importanță majoră atât pentru populația țării, cât și pentru domeniul sănătății publice.

„Absolvenții au depus un efort considerabil, vizibil, iar rezultatele cercetărilor sunt foarte interesante, chiar vitale pentru sistemul național de sănătate”, a menționat Olga Usatii, anesteziolog-reanimatolog la Spitalul Clinic Republican, masterandă în anul I la ȘMSP.

În acest an, masteranzii au abordat în cercetările lor teme actuale privind reforma serviciului spitalicesc, accesul la servicii de sănătate calitative al diferitor categorii de populație, organizarea asistenței paliative, organizarea serviciului de medicină estetică, alimentația copiilor în instituțiile preșcolare, realizarea prevederilor programului pentru imunizare, răspunsul la urgențe de sănătate publică ș.a.

Premierul țării a vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală

Prim-ministrul Maia Sandu, Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova Ala Nemerenco și Președintele Partidului Popular European (PPE) Josef Daul au efectuat o vizită, în data de 6 septembrie curent, la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală al USMF „Nicolae Testemițanu”, în contextul valorificării suportului financiar al Uniunii Europene pentru crearea în regiunea Europei de Est a unui centru performant de simulare, reieșind din gama de oferte în domeniul educației medicale și din complexitatea echipamentului.

Bugetul proiectului, de circa 4,4 milioane de euro, a fost utilizat pentru reconstrucția sediului și dotarea acestuia cu echipamente moderne de instruire medicală.

„Vedem un proiect care este sustenabil în timp, cu rezultate concrete. Este un centru inovațional pentru regiune în general, nu doar pentru Republica Moldova, și mulțumim instituțiilor europene pentru asemenea proiecte. Noi, cei de la guvern, împreună cu ministrul sănătății avem idei de proiecte noi, ne dorim să construim două spitale noi: unul în nordul și altul în sudul Republicii Moldova. Ne putem inspira din această experiență și vom conta în continuare pe sprijinul UE”, a declarat premierul Maia Sandu.

În acest context, președintele PPE Joseph Daul a felicitat autoritățile țării noastre pentru realizarea acestui proiect de succes și a precizat că cea mai mare preocupare a instituțiilor europene este ca banii pe care îi oferă altor țări să servească cu adevărat cetățenilor. „Sănătatea și educația sunt domeniile în care trebuie să investim. Și, după aceasta, trebuie să ne preocupăm și de domeniul justiției și să asigurăm o justiție echitabilă pentru toți cetățenii. Din acest motiv, noi vom relua finanțările ce au fost oprite către Moldova, vor fi finanțări ori-

entate spre proiecte. Veniți cu idei de proiecte și noi le vom finanța”, a punctat oficialul european.

CUSIM și-a început activitatea din anul 2013, iar, până în prezent, peste 40 de mii de studenți, medici-rezidenți și angajați din alte domenii, inclusiv din țările vecine, au fost instruiți în cadrul Centrului.

Centrul are drept misiune sporirea siguranței actului medical și creșterea siguranței pacientului prin implementarea metodelor moderne de educație și a practicilor medicale bazate pe simulare, care permit obținerea competențelor și abilităților medicale corecte, într-un cadru organizat, după un program bine structurat și, foarte important, fără riscuri asupra pacientului, cu reducerea erorilor și, în final, îmbunătățirea calitativă a asistenței medicale prestate populației.

Programul curricular oferă cursuri la toate nivelurile de formare și educație continuă a specialiștilor în medicină și paramedicali, prin care se pot obține: abilități de comunicare cu pacientul, deprinderi practice medicale și chirurgicale de bază, dexterități individuale avansate, capacități de lucru și comunicare în echipă, abilități de „leadership”, cunoștințe privind managementul

resurselor și al situațiilor de criză.

Instruirea la CUSIM are loc atât în baza programelor curriculare, cât și a cursurilor extracurriculare, în cadrul Departamentului Instruire prin Simulare și Departamentului Pacienți Standardizați și Comunicare, fiind sistematizate în mai multe module, precum: *Manopere medicale și tehnici chirurgicale de bază; Medicina internă; Pacient standardizat și comunicare; Chirurgie; Anestezie și reanimatologie; Urgențe medicale; Programe Mamă și copil; Programe Endoscopie; Programe Imagistică.*

Beneficiarii CUSIM sunt: studenți, medici-rezidenți și secundari clinici, medici la etapa educației medicale continue, cercetători științifici, asistenți medicali, felceri, moașe, precum și specialiști antrenați în acordarea asistenței de urgență la etapa prespital – paramedici, angajați ai Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, membri ai echipelor de descarcerare, colaboratori ai poliției, militari, lucrători ai serviciilor cu destinație specială și de pază, pompieri, însoțitori de transport public (terestru, avcatic și aerian), conducători auto și cetățeni de rând.

Întrevedere oficială cu Ambasadorul României în Republica Moldova

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost onorată de prezența Excelenței Sale, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României în Republica Moldova Daniel Ioniță. Vizita efectuată în data de 16 iulie 2019 a avut drept scop fortificarea relațiilor de cooperare bilaterală.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii a salut prezența înalților oaspeți, menționând că universitatea noastră colaborează cu entități medicale de

sănătății din Republica Moldova”, a remarcat profesorul Ion Ababii.

La rândul său, Excelența Sa Daniel Ioniță și-a anunțat disponibilitatea de a acorda tot sprijinul în vederea continuării cooperării cu instituția noastră pe diferite dimensiuni. Oficialul a declarat că și sistemul de sănătate din țara pe care o reprezintă întâmpină dificultăți, dar împreună putem schimba lucrurile spre bine și doar în beneficiul cetățenilor. „România sprijină parcursul european al Republicii Moldova, proiectele pe care le dezvoltă, susține elevii și studenții pentru a avea o șansă la studii, inclusiv

peste Prut de mai bine de treizeci de ani, România fiind un *partener fidel în relațiile bine definite*. În această perioadă atât cadre didactice de la noi, cât și studenți, medici-rezidenți și studenți-doctoranzi au beneficiat de stagii în universitățile de profil și în instituțiile medicale din România. „Apreciez înalt susținerea pe care o acordați țării noastre, inclusiv Universității, datorită căruia fapt beneficiem de bune practici, schimb de experiență și reforme, de care are nevoie nu doar sistemul de învățământ superior medical, dar și sfera

în țara pe care o reprezintă. Universitatea Dumneavoastră produce oameni valoroși, care au grijă de sănătatea noastră, la ale căror servicii apelăm și noi, chiar și familia mea”, a accentuat oficialul român.

Vizita a culminat cu semnarea unui Acord de parteneriat dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, ce prevede promovarea relațiilor bilaterale în domeniul medicinei, sănătății publice, instruirii profesionale ș.a.

Consulul Onorific al Indiei – la USMF „Nicolae Testemițanu”

Amplificarea cooperării bilaterale dintre Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Statul Indian, precum și promovarea mobilităților academice și profesionale interstatuale au fost subiectele abordate în timpul vizitei Consulului Onori-

fic al Indiei în Republica Moldova Purshottam Bhaggeria efectuate în data de 16 septembrie curent, la instituția noastră.

fic al Indiei în Republica Moldova Purshottam Bhaggeria efectuate în data de 16 septembrie curent, la instituția noastră.

În acest context, reprezentantul misiunii diplomatice a avut o

specialiști din domeniul medicinei din ambele țări.

Menționăm că, actualmente, la USMF „Nicolae Testemițanu” își fac studiile peste 350 de studenți originari din India.

Igiena dentară - un potențial program de studii la Facultatea de Stomatologie

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova ar putea implementa un nou program de studii - Igiena dentară. Acest lucru va fi posibil grație proiectului „Colaborare în educație și cercetare prin patologia orală și stomatologia de prevenție”, implementat în perioada 2017-2019, în Republica Moldova, Armenia și Belarus, cu suportul financiar al Centrului Norvegian pentru Cooperare Internațională în Educație. Cu acest prilej, în vara anului 2019, o delegație a reprezentanților norvegieni a vizitat instituția noastră și a avut o întrevedere cu administrația Universității.

Olga Golburean, igienist dentar, master în sănătate globală (Global Health) la Universitatea din Bergen, Norvegia, a afirmat că specialitatea dată va fi una solicitată în Republica Moldova, deoarece va fi o profesie nouă, ce ține nemijlocit de comunicarea igienistului dentar cu pacientul, pentru a oferi recomandări de profilaxie și de sănătate orală, în contextul în care stomatologii nu au timp să acorde asemenea servicii. Potrivit Olgăi Golburean, Norvegia este disponibilă să împărtășească din experiența acumulată în domeniu, unde specialitatea de igienist dentar este dezvoltată de mai multe decenii.

Diana Uncuța, șefa Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja” a USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că sco-

pul proiectului este elaborarea unui curriculum comun de predare a patologiei orale, la specialitatea *Igiena dentară* și cooperarea cu instituții de profil din cele trei țări, pentru a iniția activități de cercetare și studii în acest domeniu. Este necesar de

și al tinerilor, și, respectiv, în contextul atingerii standardelor de calitate privind asistența medicală și de promovare a sănătății orale”.

Proiectul a fost anticipat de colectarea de date în cadrul unui studiu efectuat printre medicii stomatologi

a veni cu propunerea către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova de a introduce specialitatea respectivă în *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior*.

Rectorul Ion Ababii a exprimat recunoștință părții norvegiene, în numele administrației USMF „Nicolae Testemițanu”, afirmând că „vom oferi tot suportul pentru crearea noii specialități, ce vine în sprijinul promovării profilaxiei în rândul copiilor

și studenții de la facultățile de stomatologie din aceste trei țări, iar rezultatele cercetării vor fi utilizate în scopul identificării nivelului de cunoștințe, atitudinii și practicii în domeniul stomatologiei preventive ale respondenților. Costurile primei etape a proiectului menționat, necesare pentru colectarea de date, au fost evaluate la 3 milioane de crone norvegiene (echivalentul a peste 5,8 milioane lei), iar pentru a doua parte - la 800 mii de crone (echivalentul a peste 1,5 milioane lei).

Colaborare moldo-cehă în domeniul cardiologiei și transplantologiei

Instituții cu profil medical din Cehia sunt interesate de colaborarea sub aspect multilateral cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, în special pe segmentul științific, cel al medicinei clinice și al educației medicale. Acest lucru a fost declarat de membrii unei delegații a Republicii Cehie, formate din profesorii Vera Adamcova, președintele Comisiei parlamentare cehice pentru sănătate, și Iozef Podstata, Michal Stiborek, directorul Institutului de Medicină Clinică și Experimentală, și generalul Zdenec Žitek, în data de 10 octombrie curent, în cadrul unei întrevederi cu administrația Universității.

Potrivit reprezentanților cehi, acum 20 de ani, a fost creată o comisie interguvernamentală mixtă moldo-cehă, care a activat mai mult formal. Oficialii din Cehia și-au declarat intenția de a reanima această comisie, iar primele acțiuni urmează a fi întreprinse în domeniul medicinei. Generalul Zdenec Žitek a menționat că Europa, în ultimii ani, este invadată de migranți de pe diverse continente, care sunt generatori de noi maladii, ceea ce reprezintă subiecte

de cercetare pentru specialiștii europeni. Pe de altă parte, același continent european se confruntă cu o lipsă acută de cadre medicale, inclusiv Republica Cehă, unde numeroși medici au emigrat în țările vecine.

Vera Adamcova, președintele Comisiei parlamentare cehice pentru sănătate, de specialitate medic cardiolog, a lansat o invitație pentru reprezentanții Universității la o conferință în domeniul cardiologiei, al oncologiei și al epidemiologiei, ce va avea loc la Moscova, în perioada 2-4 decembrie 2019, fiind organizată de experți din Cehia, Federația Rusă și Marea Britanie.

Parlamentarul a declarat că una dintre primele acțiuni preconizate ține de organizarea unei conferințe științifico-practice moldo-cehe în sfera medicinei, care se va desfășura la finele primăverii viitoare, în orașul Praga. Ulterior, vor fi identificate și alte activități comune în funcție de interesul ambelor părți.

Michal Stiborek, directorul Institutului de Medicină Clinică și Experimentală, a afirmat că instituția pe care o gestionează este considerată drept cel mai prestigios centru de excelență în domeniul cardio-

logiei, al transplantologiei și al diabetologiei din Cehia și al treilea de acest fel în Europa. Acesta deține un potențial enorm de informații, utilaje medicale performante și 2000 de angajați. Până în prezent, în cadrul Institutului au fost efectuate 38 de intervenții de transplant cardiac, 42 de transplanturi de cord artificial și 58 de transplanturi de alte organe. „Mizăm pe o cooperare nu doar sub aspectul transferului de cunoștințe, dar și al schimbului de experiență între specialiști și suntem dispuși să asigurăm condiții optime de lucru, de instruire și de cercetare”, a precizat Michal Stiborek.

Noul rector Emil Ceban a accentuat că, în ultima perioadă, Cehia parcurge pași concreți în direcția dezvoltării medicinei europene. „Școala superioară cehă oferă instruire de înaltă calitate și impune rigori stricte pentru candidații care doresc să accedă la studii. De aceea pentru instituția noastră este o onoare să accepte această inițiativă de colaborare în domeniul educațional, științific și clinic. Vă asigurăm că suntem disponibili să colaborăm pe acest segment, ținând cont că împărtășim aceeași idee - de a dezvolta medicina. Universitatea noastră, în anii următori, are un obiectiv strategic - de a crea un spital universitar modern, iar oferta respectivă vine în sprijinul acestei idei”, a subliniat rectorul.

La rândul său, academicianul Ion Ababii a mulțumit membrilor delegației pentru deschidere și pentru inițiativă și a dat asigurări că „reprezentanții universității noastre sunt profesioniști și responsabili, orice activitate o realizează cu dăruire și devotament, pentru a atinge scopul propus”.

În scop de documentare și de stabilire a unor relații de colaborare, delegația cehă a vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și Institutul de Cardiologie din capitală.

Workshop în patologia orală pentru studenții stomatologi

Cadre didactice de la Catedra de morfofpatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au desfășurat un workshop privind patologia orală și stomatologia de prevenție. Acțiunea a avut loc în data de 4 octombrie curent, în cadrul proiectului „Colaborare pentru educație și cercetare în patologia orală și stomatologia de prevenție”, implementat în perioada 2017-2019, în trei țări: Republica Moldova, Armenia și Belarus. Suportul financiar este asigurat de Centrul Norvegian pentru Cooperarea Internațională în Educație, iar partener principal al proiectului este Universitatea din Bergen, Norvegia.

de morfofpatologie, executor de proiect, cadre didactice și studenți.

Evenimentul a fost deschis de profesorul universitar Emil Ceban, rectorul ales al USMF „Nicolae Testemițanu”, care a venit cu un mesaj de grațitudine și de apreciere a prof. Daniela Elena Costea pentru colaborarea fructuoasă și pentru promovarea imaginii instituției noastre peste hotare.

La rândul său, profesorul Daniela Elena Costea a exprimat recunoștință pentru încrederea acordată și a menționat receptivitatea membrilor catedrei pentru realizarea acestui proiect.

În context, Diana Uncuța a evidențiat importanța colaborării

Scopul atelierului a constat în instruirea specialiștilor de la Catedra de morfofpatologie referitor la patologia orală și implementarea noilor metode de predare în cadrul Facultății de Stomatologie.

La eveniment au participat Daniela Elena Costea, profesor la Universitatea din Bergen, coordonator de proiect (Norvegia), conferențiarul universitar Diana Uncuța, șefa Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”, coordonator de proiect (Republica Moldova), și conferențiarul universitar Eugen Melnic, șef al Catedrei

departamentelor clinice cu cele fundamentale în implementarea proiectelor de o asemenea anvergură, subliniind că în cadrul acestui proiect va fi elaborat un curriculum comun de predare a disciplinei *Patologia orală*, la specialitatea *Igienă dentară* și va fi intensificată cooperarea cu instituții de profil din cele trei țări, pentru a iniția activități de cercetare și de studii în acest domeniu.

Grație proiectului, Catedra de morfofpatologie a fost dotată cu un microscop de tip Leica DM 2500 LED, cu 10 stațiuni.

Acțiune comună în informațiile de sănătate în cadrul Proiectului „Horisont 2020”

O delegație formată din experți internaționali s-a aflat la Școala de Management în Sănătate Publică (ŞMSP) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în zilele de 10 și 11 octombrie curent, în contextul implementării Proiectului „Horisont 2020: Joint Action on Health Information-InfAct”, cu susținerea Comisiei Europene.

Din componența delegației au făcut parte: profesorul Neville Calleja, reprezentant al Ministerului Sănătății, din or. Valletta, Malta, Adriana Galan, Institutul Național de Sănătate Publică, București, România, Iriza Zile-Valeka și Ilze Malkevica, ambele de la Centrul de Control și de Prevenire a Maladiilor, Riga, Letonia.

Oleg Lozan, directorul ŞMSP, a declarat că, în cadrul proiectului, Letonia, România și Republica Moldova au misiunea de evaluare reciprocă, de la egal la egal, a circulației informațiilor în sistemul sănătății și a modalităților de utilizare a informației, care sunt actorii principali și dacă se lucrează în baza metodologiei Organizației Mondiale a Sănătății. Această metodologie este orientată pe verticală, adică OMS - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), pe când acum s-a optat pentru o metodă inovativă (pe orizontală). Astfel, în luna martie 2019, în scopul monitorizării acestui domeniu, observatori din partea Re-

publicii Moldova și ai Letoniei s-au deplasat în România. În luna iunie Republica Moldova și România au supus evaluării Letonia, iar, la moment, țara noastră este supervizată de cele două țări.

Adriana Galan a accentuat că proiectul, ce urmează să fie finalizat în 2021, își propune să traseze o traiectorie - o viziune strategică a dezvoltării sistemelor de informații din domeniul sănătății în toate statele europene. Proiectul include un pachet complex de lucru în scopul evaluării necesităților sistemelor de informații în medicină din Europa, „pentru că există percepția că ar fi inegalități între aceste sisteme. Acest exercițiu are două obiective: de a analiza, în baza metodologiei OMS, stadiul de dezvoltare a sistemului informațional în medicină din țara respectivă și de a vedea care sunt necesitățile și inegalitățile între statele evaluate”, a remarcat reprezentantul României.

La rândul său, Neville Calleja, observator de proiect, a apreciat deschiderea Republicii Moldova de a se implica în acest proiect, subliniind că pachetul de lucru a fost inițiat acum un an, când la Chișinău a fost organizat, un training de inițiere și de dezvoltare a capacităților pentru toate țările participante la procesul de evaluare. „Sperăm ca Republica Moldova să obțină beneficii în urma acestei evaluări - una dintre faze-

le proiectului general, acest lucru urmând să se materializeze într-un raport, pe care autoritățile de la Chișinău îl vor putea utiliza pentru dezvoltarea de politici și pentru intervenții ulterioare”, a menționat Neville Calleja.

Expertul a precizat că raportul final pe marginea vizitei urmează

cat cu acordul echipei de evaluatori, iar versiunea finală a acestuia va fi întocmită până la sfârșitul anului în curs.

Conf. Ghenadie Curocichin a prezentat în comunicarea sa, în calitate de șef al Departamentului Știință al USMF „Nicolae Testemițanu”, fiind una dintre entitățile supuse evalu-

noastre a abordat spectrul modalităților de finanțare în sfera cercetării din țară, remarcând că, actualmente, „ne aflăm în faza de tranziție la o nouă modalitate de finanțare în domeniu, și anume, finanțarea instituțională bazată pe menținerea infrastructurii de cercetare și cea acordată ca urmare a organizării de concurs, bazată pe competitivitate, în rezultatul propunerilor de proiecte de cercetare.

În context, experții internaționali au constatat că probleme similare, cu referire la aplicarea rezultatelor cercetărilor științifice există și în alte țări (începând cu Europa de Vest și terminând cu Republica Moldova). La acest capitol, s-a accentuat importanța utilizării sistemelor informaționale în sfera de cercetare, proiect aflat, în prezent, în faza de implementare, precum necesitatea creării unui registru al bolilor rare, în baza sistemului informațional utilizat în cercetări și pentru managementul sistemului.

Alte instituții evaluate de experți au mai fost: Agenția Națională în Sănătate Publică, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Centrul Național de Transfuzie a Sângelui, Centrul de Analiză și Politici în Sănătate, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească.

să fie încheiat în câteva săptămâni. Astfel, după prezentarea primului al raportului, acesta va fi trimis spre consultare și va fi supus dezbaterii de către toți cei intervievați, adică de principalele instituții cu atribuții în sistemele de informații de sănătate din Moldova. Raportul va fi modifi-

ării, activitățile de cercetare științifică, informațiile generale utilizate la nivelul sistemelor informaționale în cercetarea științifică, tendințele în domeniu și interconexiunea cercetărilor științifice, desfășurate la Universitate, cu politicile MSMPS. Totodată, reprezentantul instituției

Mediciniștii - solidari acțiunilor de prevenire a suicidului

Studentii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au fost protagoniștii unui flashmob organizat în contextul Zilei Mondiale pentru Prevenirea Suicidului (World Suicide Prevention Day), marcată în data de 10 septembrie.

Cei 40 de mediciști au transmis publicului atât în ritm de dans, cât și verbal, mesaje de încurajare precum: *Orice problemă poate fi soluționată!, Tu ești deosebit și unic!, Familia te iubește!, Viața este cel mai frumos lucru!, Tu poți schimba lucrurile spre bine!, Viața îți oferă atâtea oportunități!, Tu nu ești singur! Cere ajutor!, Noi avem nevoie de tine!* și altele.

Mariana Brunchi, studentă în anul VI, una dintre organizatoarele acțiunii, a menționat că, în acest mod, mediciștii au încercat să sensibilizeze populația privind gravitatea problemei și să transmită mesajul că „sinuciderea nu este o ieșire din situație, viața este frumoasă și, în orice moment, familia, colegii și

prieteni îi sunt alături, iar atunci când crezi că nu găsești înțelegere, poți apela oricând la linia verde a centrelor specializate”.

„Prin acest flashmob, am încercat să demonstrăm că pentru orice problemă există o soluție, iar o persoană poate fi ajutată de o altă persoană. Viața este unică și trebuie trăită frumos”, a spus Silvia Ciubrei, șefa Departamentului Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu”. Aceasta a declarat că prevenirea sinuciderii rămâne o problemă universală, deoarece suicidul se află printre primele 20 de cauze de mortalitate la nivel mondial, la persoane de toate vârstele.

Conform datelor statistice, anual, peste 800 de mii de persoane își

copii cu vârste între 13 și 16 ani.

Potrivit Mariane Cernițanu, directorul Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră al USMF „Nicolae Testemițanu”, suicidul afectează tot mai mulți oameni și în Republica Moldova, una dintre cauze fiind indiferența și lipsa de implicare a fiecăruia dintre noi în acel moment esențial când este necesar de a asculta și de a ajuta o anumită persoană. „Cea mai complicată perioadă se atestă la adolescenții, care se consideră deja maturizați, dar încă nu au abilitățile necesare să soluționeze de sine stătător problemele de moment și se confruntă cu lipsa de comunicare cu membrii familiei, cu profesorii, cu colegii ș.a. Scopul unor asemenea acțiuni este de a comunica oamenilor că există posibilitatea de a preveni, că trebuie să fim activi și implicați, că este necesar să fim împreună”, a conchis Mariana Cernițanu.

La final, mediciștii au rostit în unison genericul „Să ne unim eforturile pentru prevenirea suicidului!”, lansat de IASP, al doilea an consecutiv, cu scopul de a accentua importanța colaborării eficiente în prevenirea sinuciderii la nivel global. Totodată, studenții le-au recomandat persoanelor care au nevoie de ajutor să apeleze la:

- Linia Verde - Prevenire Suicid - 060806623;
- Centrul de Resurse pentru Prevenirea Suicidului „MIRT”;
- Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „NEOVITA”;
- Centrul Psiho-Socio-Pedagogic.

Evenimentul a fost organizat de Departamentul Comunicare și Relații Publice, Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

Promite-i inimii tale o viață sănătoasă!

O simplă promisiune, de la care să nu te abați, te va ajuta să-ți menții inima sănătoasă și să te bucuri de fiecare moment al vieții! Inima ta muncește non-stop, toată viața. Oferă-i atenția de care are nevoie, iar din 29 septembrie, de Ziua Mondială a Inimii, promite-i o viață sănătoasă!

În urma unui studiu efectuat de Federația Mondială a Inimii, bolile cardiovasculare (BCV) constituie principala cauză a mortalității pe întregul glob. Actualmente se înregistrează peste 17,9 milioane de decese premature, anual, provocate de BCV, inclusiv de afecțiuni ale inimii și accidente vasculare cerebrale însă, până în anul 2030, se estimează că această cifră va atinge 23 de milioane.

„Bolile cardiovasculare reprezintă o problemă comună a lumii moderne, care ne împiedică să îmbătrânim sănătos și să avem o viață lungă”, susține profesorul universitar Valeriu Revenco, șef al Disciplinei de cardiologie la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Cei mai periculoși factori de risc ai acestor boli sunt fumatul, hipertensiunea arterială și nivelul ridicat de colesterol. Pentru a preveni apariția unor astfel de maladii, profesorul Revenco vine cu unele recomandări, accentuând că este bine să ținem cont de sfaturile specialiștilor, chiar dacă nu avem predispunere genetică:

- Mențineți-vă greutatea cât mai aproape de cea normală, iar dacă fumați, faceți tot ce vă stă în putere pentru a renunța.
- Limitați consumul de alimente care au un conținut scăzut de nutrienți, cum ar fi prăjiturile,

chipsurile, snacksurile și alte alimente procesate. Acestea contribuie la apariția obezității, care este un factor important de risc pentru BCV.

- Folosiți mai multe alimente cu conținut ridicat de fibre și de nutrienți, cum ar fi legume, fructe, cereale integrale.

- Alegeți grăsimile de bună calitate din nuci și semințe (ideal să fie neprelucrate, nesărate și organice), cum ar fi migdalele, nucile, semințele de floarea-soarelui și de dovleac, care conțin acizi grași Omega 3 și vitaminele B.

- Faceți sport în mod regulat. Lipsa frecventă a somnului poa-

te duce la creșterea tensiunii arteriale. Deși simptomele nu sunt evidente, mai ales în cazul tinerilor, lipsa de somn poate duce, în cele din urmă, la îmbolnăvire.

Ziua Mondială a Inimii este marcată anual, în data de 29 septembrie, la nivel internațional, sub patronajul Federației Mondiale a Inimii, a OMS și a UNESCO, cu scopul de a crește gradul de conștientizare, de către populația de pe întregul glob, a factorilor de risc ce duc la apariția bolilor cardiovasculare și să determine o schimbare în atitudinea oamenilor față de problema adopării unui stil de viață sănătos.

Ghidul Integrității Medicale din Republica Moldova

Ghidul Integrității Medicale din Republica Moldova a fost lansat în data de 7 octombrie 2019, la Chișinău. Documentul a fost elaborat în coordonare cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), Centrul Național Anticorupție și Autoritatea Națională de Integritate.

Ghidul a fost creat cu scopul de a oferi suport lucrătorilor medicali și conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice în edificarea și menținerea unui climat de integritate instituțională, oferind informații detaliate privind măsurile generale de integritate aplicabile lucrătorilor medicali, în conformitate cu prevederile Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017. De asemenea, publicația conține modele de acte, utilizarea cărora va simplifica procesul de conformare a lucrătorilor medicali la cerințele de integritate.

Documentul include mai multe compartimente, ce se referă la: *angajarea pe bază de integritate profesională a lucrătorilor medicali, incompatibilitățile în exercitarea activității medicale și farmaceutice, restricțiile și interdicțiile în exercitarea activității medicale și farmaceutice, reacția la manifestări de corupție, etica și deontologia medicală, standarde suplimentare pentru conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice ș.a.*

În cadrul evenimentului de lansare, desfășurat la MSMPS, ministrul sănătății Ala Nemerenco a declarat: „Ministerul nu va tolera, sub nicio formă, actele de corupție, indiferent de forma acestora, și solicit acest fapt și din partea conducătorilor instituțiilor medicale. Din experiența mea, cunosc că este ușor de a schimba lucrurile când îți dorești cu adevărat”.

Vicedirectorul Centrului Națio-

nal Anticorupție Lidia Chireoglo a menționat că obiectivul principal al acestui document este consolidarea cadrului anticorupție în Republica Moldova în corespundere cu convențiile Consiliului Europei și cu tratatele internaționale. „Sperăm că acest document va contribui la

depășirea situațiilor de coruptibilitate, ce sunt admise în unele instituții medicale și vom reuși să avem un act medical transparent și lipsit de fraudă”, a accentuat Lidia Chireoglo.

În opinia șefului Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, William Massolin, „actele de corupție în domeniul medical reprezintă o problemă globală și multe țări continuă să lupte pentru înlăturarea ei. Avem nevoie de strategii comune în acest sens, la nivel internațional. Totodată, aș dori să pun accentul pe necesitatea implicării mai active a directorilor instituțiilor medicale, pentru că anume ei urmează să vină cu cele mai importante mesaje către lucrătorii lor”.

Prin intermediul acestei inițiative, Delegația UE în Republica Moldova și Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, vor putea sprijini, pentru prima dată, activități în domeniul prevenirii și combaterii corupției la nivel sectorial, fapt care va aduce rezultate tangibile pentru cetățeni. UE va continua să sprijine eforturile de consolidare a capacităților acestui sector cu risc sporit prin intermediul unui viitor proiect în domeniul anticorupției. Acesta va reprezenta cel mai mare proiect în domeniul anticorupției din Republica Moldova și va fi implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Ghidul Integrității Medicale din Republica Moldova este accesibil pe site-ul MSMPS: www.msmps.gov.md

Suntem în topul celor mai bune universități din Moldova

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova se menține pe locul trei în topul instituțiilor de învățământ superior din țara noastră, prezente on-line la nivel global. Potrivit clasamentului Ranking Web of Universities (Webometrics), realizat cu o periodicitate de 6 luni, USMF „Nicolae Testemițanu” este devansată de Universitatea de Stat din Moldova și de Universitatea Tehnică a Moldovei. La nivel european, Universitatea se plasează pe locul 1889.

Cea mai înaltă performanță obținută de universitatea noastră atestă faptul că aceasta a reușit să depășească 1057 de instituții de învățământ superior, la nivel internațional, la capitolul *Deschidere*, înregistrând nivelul 4828, comparativ cu clasamentul din luna ianuarie curent,

când s-a poziționat pe locul 5885.

Clasamentul *Ranking Web of Universities* analizează peste 27 de mii de universități din întreaga lume, inclusiv 26 din Republica Moldova, după o serie de indicatori – prezență on-line, vizibilitatea paginilor web, deschidere și excelență. Acesta are drept scop de a demonstra vizibilitatea instituțiilor academice și a celor de cercetare în rețeaua on-line și de a promova accesul deschis la publicațiile științifice. În stabilirea topului s-a ținut cont de conținutul și calitatea informației postate pe site, numărul de linkuri la articole și de citări pe Google Academic, prezența arhivelor electronice și a repozitoriilor instituționale, precum și accesibilitatea instituției în mediul virtual, la nivel internațional.

Studenti și medici-rezidenți – instructori în acordarea primului ajutor medical în școli

Studenti și medici-rezidenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” vor instrui gratuit, timp de trei luni, elevii din mai multe școli privind acordarea ajutorului medical de urgență, în cadrul proiectului „Bazele medicinei de urgență pentru liceeni”. În total, circa 3000 de elevi, din 31 de licee din țară, vor fi beneficiarii celei de-a doua ediții a proiectului, lansat la 30 septembrie curent, de către Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM).

Proiectul a demarat în cadrul Programului de granturi pentru organizațiile de tineret, anul 2019, implementat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, în colaborare cu USMF „Nicolae Testemițanu” și Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM).

Lurie Saratila, director adjunct Programe educaționale și evaluare la CUSIM, a specificat că instruirile sunt destinate elevilor din clasele X-XII și țin de manevrele și procedurile de resuscitare cardio-pulmonară și alte urgențe medicale frecvent întâlnite,

pe care elevii le vor putea, ulterior, aplica de sine stătător. Studenții și medicii-rezidenți au fost instruiți preventiv în cadrul Centrului de simulare.

Gheorghe Buruiană, președintele ASRM, a menționat că proiectul s-a dovedit a fi foarte util. Astfel, la etapa a doua, în calitate de voluntari sunt foști elevi, care, după trainingurile din ediția trecută, au decis să-și continue studiile în domeniul medicinei și să participe la proiect deja în rol de formatori.

Instruirile se vor desfășura în afara programului școlar, în perioada 1 octombrie-24 decembrie 2019, în 31 de licee din raioanele Hîncești, Anenii Noi, Călărași, Leova, Orhei, Criuleni și Nisporeni.

În anul 2017, în cadrul primei ediții a proiectului, cca 1500 de elevi din 32 de licee din municipiile Chișinău și din raioanele Ialoveni și Strășeni au fost instruiți cu privire la acordarea ajutorului medical de urgență.

Ziua Mondială a Vederii marcată de mediciiști

„Vederea are prioritate!” au exclamat studenții, medicii-rezidenți și cadrele didactice de la Catedra de oftalmologie-optometrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în cadrul unui flashmob dedicat Zilei Mondiale a Vederii. Prin această acțiune, organizată în parteneriat cu Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoanele cu Vedere Slabă Low Vision și cu susținerea organizației neguvernamentale Hjelp Moldova din Norvegia, mediciiști și-au propus să sensibilizeze populația în problematica orbirii tratabile și deficiențelor vizuale.

afecțiuni ale nervului optic, traumatismul ocular ș.a.”, a declarat profesorul Valeriu Cușnir, șeful Catedrei de oftalmologie-optometrie.

Lilia Dumbrăveanu, șef de studii la aceeași catedră, a subliniat că studenții participanți la flashmob sunt viitorii specialiști optometriști, care vor sta la straja sănătății oculare și vor supraveghea vederea populației, pentru ca aceasta să fie aptă de muncă.

Hans Bjorn Bakketeig, fondatorul organizației neguvernamentale Hjelp Moldova, invitat special la eveniment, s-a declarat mândru că de Ziua Mondială a Vederii, sărbătorită în întreaga

Centrului Low Vision, a subliniat că instituția pe care o reprezintă oferă servicii gratuite de reabilitare medico-socială persoanelor cu deficiențe de vedere, și anume celor cu vedere slabă. Centrul a fost creat cu suportul organizației Hjelp Moldova din Norvegia, în special a domnului Hans Bjorn Bakketeig, care în anul 2012 a fost menționat cu titlul de „cel mai bun optometrist al lumii”. Din anul 2009 până în prezent, Centrul Low Vision a oferit peste 9000 de consultații, iar persoanele care se adresează sunt cu vederea mai jos de 30%. Cu regret, sunt cazuri care nu pot fi tratate chirurgical însă noi oferim dispozitive gratuite pentru a menține corecția oculară”, a opinat directorul.

Menționăm că Centrul Low Vision servește ca bază didactică și clinică pentru studenții de la USMF „Nicolae Testemițanu” care au ales programul de studii Optometrie, lansat în anul 2017. În prezent, la această specialitate își fac studiile 45 de tineri.

Potrivit datelor statistice, în Republica Moldova peste 6 mii de persoane sunt afectate de glaucom, iar dintre cele peste 100 de mii de persoane cu diabet zaharat, 25 de mii – au probleme de vâz. La nivel mondial, peste 70 de milioane de oameni suferă de glaucom, iar jumătate dintre ei nu cunosc acest lucru. Peste 60% dintre persoanele cu vederea perfect sănătoasă după vârsta de 65 de ani fac cataractă, dacă nu se adresează la medic. Se estimează că numărul persoanelor afectate de cataractă va crește până la 40 de milioane, în anul 2025.

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, cca 80% dintre afecțiunile oculare ce amenință vederea pot fi evitate sau tratate. Opt milioane de oameni la nivel mondial au devenit orbi din cauza viciilor de refracție necorectate la timp, ce reprezintă principala cauză de vedere slabă la nivel global. La un număr de 145 de milioane de persoane, vederea precară se datorează erorilor necorectate de refracție. Un simplu test de verificare a vederii și purtarea ochelarilor de corecție ar putea restabili capacitățile vizuale la cele mai multe dintre aceste persoane.

Ziua Mondială a Vederii este un motiv de comunicare la scară globală a Agenției Internaționale de Prevenire a Orbirii (International Agency for the Prevention of Blindness - IAPB), iar sloganul „Vision First” - ales pentru anul 2019 - reflectă înțelesul vederii în raport cu celelalte patru simțuri, precum și prioritatea acordată îngrijirii vederii.

Studentii indieni au sărbătorit Festivalul „Ponnonam 2k19”

Studentii hinduși de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au sărbătorit Festivalul „Ponnonam 2k19” la Chișinău. Cei peste 350 de studenți originari din India de Sud, în special cei din statul Kerala, îmbrăcați în tinute vestimentare în stil tradițional, au marcat sărbătoarea lor națională prin muzică, dansuri, bucate și jocuri distractive, creând o atmosferă specifică coloritului Indiei. Simbolul festivalului a fost un covor floristic, realizat din flori naturale de diverse culori, care au impresionat oaspeții.

Potrivit tradiției, la sfârșitul lunii august sau la începutul lunii septembrie, în sudul Indiei sunt marcate câteva sărbători mari. Oamenii din statul de coastă sărbătoresc, timp de

deplinit dorința fără ezitare. După ce acel semizeu a revenit la statura sa reală, regele a înțeles că cele trei picioare de pământ depășesc cu mult suprafața împărăției sale. Drept răsplătit pentru bunăvoința sa, zeii i-au permis să revină în regat, în fiecare an, pentru o perioadă de zece zile.

Jaton Tony, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 2, a exprimat recunoștință administrației Universității pentru faptul că toate inițiativele venite din partea studenților străini au susținere, în special, cele ce țin de promovarea multiculturalismului. Prin organizarea acestui festival, semenii săi și-au dorit să aducă câteva dintre tradițiile țării lor aici, la Chișinău.

Igor Cemortan, prorector pentru calitate și evaluare academică la

zece zile, festivalul național Onam, prin curse cu bărci, cântece, dansuri și veselie. Festivalul semnifică bucuria poporului pentru revenirea regelui lor Mahabali - un rege mitic, care a domnit în Kerala cu mult timp în urmă. Legenda spune că zeii, simțindu-și amenințată supremația, au complotat împotriva lui Mahabali, care era foarte iubit de oameni. Statul Kerala a cunoscut o epocă de aur sub conducerea acestui împărat. Toți locuitorii regatului erau mulțumiți, fiindcă erau tratați în mod egal, fără nicio discriminare între bogați și săraci sau apartenență de castă; nu exista corupție și nu se săvârșeau crime. Astfel, urzind detronarea regelui, un semizeu, deghizat într-un om sărman, i-a cerut acestuia să-i dea trei picioare de pământ. Și așa cum regele era foarte generos, i-a în-

USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că, pentru al cincilea an consecutiv, la universitatea noastră sunt organizate acțiuni de promovare a culturii Indiei, festivalul Ponnonam fiind cea mai importantă sărbătoare a studenților hinduși.

În prezent, la Universitate studiază peste 350 de tineri din India, cei mai mulți fiind din statul Kerala. Un număr tot mai mare de tineri din această țară optează pentru a-și face studiile la USMF „Nicolae Testemițanu”, datorită calității acestora. De asemenea, instituția noastră a stabilit relații de prietenie cu conducerea statului Kerala, cu Ministerul Sănătății și cu spitalele din regiune, astfel încât studenții indieni să poată efectua stagiile practice în India, pentru a însuși specificul medicinei lor.

Comunicarea în limbajul semnelor

Studentii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” vor beneficia de cursuri de instruire privind limbajul semnelor, pentru dezvoltarea abilităților de comunicare cu persoanele surdomute, în vederea acordării primului ajutor medical și oferirii serviciilor medicale de înaltă calitate acestora. În acest sens, în data de 9 octombrie curent, a avut loc lansarea proiectului „Son du Silence”, în scopul integrării persoanelor cu deficiențe de auz în societate și, în special, pentru îmbunătățirea asistenței medicale acordate categoriei respective.

Proiectul de responsabilitate socială va fi derulat în 20 de sesiuni pe parcursul a zece săptămâni și este implementat de Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM) în parteneriat cu Centrul de Reușită Universitară a USMF „Nicolae Testemițanu” și cu suportul Agenției Universitare Francofone.

În acest context, începând cu luna octombrie curent, doi traineri - cunoscători ai limbajului semnelor - vor desfășura, bisăptămânal, lecții de instruire pentru studenți. Cursul va oferi atât suport teoretic, cât și practic, întrucât va fi prezentă și o persoană cu deficiențe de auz. Astfel, vor fi simulate situații din viața reală prin interacțiunea studenților cu persoanele surdomute. Pentru

prima ediție, au fost selectați 17 participanți-voluntari, dintre ei 50% sunt studenți francofoni, care, ulterior, vor avea rol de formatori și vor împărtăși colegilor deprinderile învățate. Totodată, a fost elaborat un scurt ghid de terminologie medicală, pentru studenții francofoni, ca instrument metodologic pentru însușirea limbajului semnelor. De asemenea, au fost semnate două acorduri de colaborare cu instituții de învățământ pentru a organiza cursuri de instruire pentru studenți și medici.

Ca rezultat al unui sondaj realizat de ASRM, în rândul mediciniștilor, dintre cei 85 de respondenți, doar două persoane cunosc limbajul semnelor (2,35%): o persoană face parte dintr-o familie în care un membru este cu o astfel de dizabilitate, iar un singur student a însușit acest limbaj. La întrebarea ce ați întreprinde în cazul în care o persoană surdomută s-ar adresa cu o urgență sau dacă o persoană cu o asemenea dizabilitate ar veni la o consultație, 97,4% dintre intervievați au răspuns că ar avea nevoie de un traducător.

În Republica Moldova, numărul estimat al persoanelor cu dizabilități este de 182 de mii de persoane, inclusiv 11,7 mii de copii cu vârsta de 0-17 ani, dintre care 3800 sunt persoane cu deficiențe de auz.

Cei 40 de tineri optometriști au rostit mesaje de prevenire a afecțiunilor oculare și au venit cu un apel de încurajare către public, precum și cu sfaturi utile pentru o vedere sănătoasă: **efectuați control oftalmologic regulat, cunoașteți istoricul bolilor oculare din familie, purtați ochelari cu protecție UV și în activitățile cu factor de risc, odihniți-vă ochii periodic, respectați modul de viață sănătos, nu fumați!** Totodată, studenții au scos în vizor unele semne de alarmă întâlnite frecvent în rândul copiilor, cum ar fi: vederea încețoșată, scotoame, sensibilitate la lumină, clipitul frecvent din ochi, încordarea pleoapelor la privirea obiectelor la distanță, înroșirea ochilor sau lăcrimarea fără motiv, confundarea anumitor litere sau cifre, oboseală, dureri de cap și de ceață ș.a.

„Este necesar ca oamenii să efectueze vizite la medic imediat ce acuză unele simptome de vedere. Cele mai frecvente patologii oculare se atestă la adulți, după vârsta de 50 de ani, cum ar fi cataracta, retinopatia diabetică, glaucomul, degenerescența maculară legată de vârstă. La copii, adeseori sunt întâlnite viciile de refracție, mioopia, strabismul, anomalii congenitale,

lume, se află în Moldova. „Împreună cu acești tineri, precum și cu conducerea Catedrei de oftalmologie-optometrie și a Centrului Low Vision, reușim să facem lucruri mărețe pentru populația țării - beneficiarii ai echipamentului performant adus din Norvegia, în scopul îmbunătățirii calității serviciilor prestate în domeniul oftalmologiei”, a menționat oaspețele.

Anastasia Bălău, studentă în anul III, specialitatea Optometrie, a accentuat că „asemenea acțiuni, organizate al treilea an consecutiv, atrag atenția asupra deficiențelor de vedere, de care suferă aproape o treime din populația țării noastre și 273 de milioane de persoane, în lume. Deficiențele de refracție trebuie corectate la timp, de aceea încercăm să transmitem populației cât este de importantă o consultație la optometrist sau la oftalmolog”.

În contextul aceleiași zile, membrii Catedrei și studenții optometriști au participat la Conferința științifică cu genericul **Vederea are prioritate**, organizată cu ocazia celebrării a 10 ani de activitate a Centrului de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoanele cu Vedere Slabă Low Vision.

Tatiana Ghidirimski, directorul

Farmacologia – crez și destin

Dialog cu profesorul Victor Ghicavii, șef al Catedrei de farmacologie și farmacologie clinică a USMF „Nicolae Testemițanu” (timp de 26 de ani), doctor habilitat în științe medicale

Promotorul conceptului „farmacologie clinică națională”, profesorul Victor Ghicavii, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, a marcat recent onorabilul jubileu de 75 de ani, împăcat suflătește de realizările obținute în cei 53 de ani de activitate.

Academicianul Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a menționat că farmacologul Victor Ghicavii este un profesor talentat și ilustru savant, apreciat în mediul științific, un bun organizator și manager. „S-a consacrat cu desăvârșire

sistemului de sănătate din Republica Moldova, iar un merit aparte îi revine în elaborarea și implementarea conceptului de farmacologie clinică. În general, realizările sale profesionale, pe parcursul vieții, sunt motive întemeiate de a se considera un Om împlinit”, a declarat profesorul Ion Ababii.

Academicianul Teodor Furdul i-a apreciat pe Victor Ghicavii ca fiind un om de o corectitudine deosebită, amintind că, acum mulți ani, Domnia Sa a analizat minuțios situația în domeniul medicamentului din țară și a identificat

necesitatea includerii în planul de instruire al studenților – viitori farmaciști - a disciplinei „Farmacologia clinică”. Tot atunci a constatat că arsenalul de medicamente autohtone este destul de limitat, iar preparatele farmacologice de producție străină se importă în proporții impunătoare. Acest fapt l-a determinat să propună, în premieră, Programul de Stat „Elaborarea și implementarea noilor preparate farmaceutice în baza utilizării materiei prime locale” pentru anii 2007-2010, ce a continuat într-un al doilea program pentru anii 2018-2021.

- Distinse Domnule Profesor, propun să începem dialogul de acolo de unde pornesc toate în viață – vatra părintească – de unde, de fapt, toți ne luăm zborul în lume.

- Satul natal pentru mine, ca și pentru toți oamenii, este ceva scump și sacru, cea oază care îmi păstrează cărările copilăriei și amintirile despre consăteni. Cu mândrie rostesc denumirea comunei Mărcăuți, o localitate de răzeși harnici și onești din nordul Basarabiei, de unde mi-am croit drumul în viață.

- Sunt convinși că nutriți aceleași sentimente și față de Alma Mater?

- Știți, fără umbră de exagerare, nu-mi pot imagina cum aș trăi fără tumultul universitar, în lipsa colegilor de catedră, a studenților, a medicilor antrenați în educație continuă. Cinci ani de studii la Institut mi-au marcat calea spre ceea ce am devenit, promovând fiecare etapă a domeniului profesional ales.

- În toate ipostazele, v-ați manifestat plin profesionalismul, principialitatea, corectitudinea, tactul și responsabilitatea, exigența față de sine și subalterni.

- O fi poate așa. Dintr-o parte se vede mai bine. Această apreciere, un pic poate exagerată, desigur, mă bucură, dar și mă obligă. Se vede că altfel nu poți fi în procesul de formare a tinerelor cadre de medici, căroră le încredințăm, ulterior, sănătatea și viața. Este interesant să participi la procesul de instruire a studenților și de perfecționare a medicilor.

- Stimate Domnule Profesor, activați în triplă dimensiune. Cum reușiți să îmbinați munca clinică, cea de instruire și de cercetare ca, în ultimă instanță, să aveți rezultatele scontate? Deși ați fost implicat totalmente atât în activități organizatorice, cât și în plan administrativ (fost prorector, șef catedră, șef de tabără de odihnă, preventoriu), ați reușit să acumulați, pe parcursul anilor, un bogat palmares: peste 500 de lucrări științifice, mai multe manuale, brevete de invenții, elaborări metodice și, desigur, medicamente noi, pregătirea a 21 de doctori și a șase doctori habilitați în științe medicale. Zeci de promoții

de specialiști vă poartă în suflul recunoștință pentru însușirea profesiei de medic, pentru împărtășirea, cu generozitate, a vastei experiențe, pentru susținerea acordată în momentele grele.

- O vorbă înțeleaptă spune: în orice domeniu succesul poate fi obținut prin muncă și cu ajutorul Dom-

Au apărut noi analize – farmaco-economice, farmacoepidemiologice ș.a. Este o etapă calitativ nouă în modernizarea asistenței medicale instituționale și prin supravegherea și farmacovigilența medicamentelor. Ce va urma, în opinia Dumneavoastră, pentru ca să apropiem și mai mult pacientul de medic, să

veghearea medicamentelor noi de producție autohtonă, cu scopul de a spori aprovizionarea instituțiilor medicale, dar și a populației cu medicamente, pentru o farmacoterapie rațională, cu mai puține reacții adverse și fără complicații.

- V-ați putea referi și la rolul Societății Științifice a Farmacologilor din Republica Moldova, al cărui președinte de onoare sunteți?

- Societatea Științifică a Farmacologilor contribuie, esențial, la formarea și la dezvoltarea farmacologiei și a farmacologiei clinice ca specialități, prin programe de educație a lucrătorilor medicali, precum și la elaborarea cadrului legislativ de reglementare a serviciului „farmacologie clinică” în sistemul de sănătate din republică și, nu în ultimul rând, la pregătirea cadrelor respective.

- Care ar fi modelul ideal de funcționare a serviciului „farmacologia clinică” și cel de specialist „medic farmacolog clinician”?

- Disciplina „farmacologie clinică” este destul de tânără. Specialitatea „medic farmacolog clinician” a fost inclusă, recent, în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior. Acești specialiști sunt pregătiți timp de 2-4 ani prin studii de rezidențiat și, actualmente, sunt într-un număr mic. Serviciul „farmacologia clinică” în instituțiile medicale este nou introdus, dar binevenit. Acest serviciu prevede realizarea mai multor reforme și activități în domeniul medicamentului, ce țin de corectare, prescriere și livrare, selectare și utilizare rațională, pentru asigurarea unei farmacoterapii raționale. În ultimele trei decenii, în țara noastră au fost implementate anumite măsuri în acest sens: de educație - similare celor din statele din Est și Vest, cu tradiții în domeniu, a fost legiferată specialitatea, a fost elaborate acte normative, a fost stabilită structura instituțiilor ce activează în domeniul medicamentului (Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Compania Națională de Asigurări în Medicină), au fost angajate cadre profesioniste. Importante sunt, în prezent, concepțiile corecte de selectare și de utili-

zare a medicamentelor, aplicarea sistematizării în farmacoconomie și a modalităților de autorizare și de achiziționare a medicamentelor, asigurarea farmacoterapiei raționale și a supravegherii adecvate, desfășurarea activităților științifice în elaborarea și implementarea noilor medicamente de producție autohtonă, concomitent cu dezvoltarea industriei farmaceutice naționale. Toate aceste acțiuni trebuie aduse la cunoștința tuturor lucrătorilor medicali și implementate cu insistență în sistemul de sănătate din țară.

- V-ați antrenat într-un angajament pe cât de extenuant, pe atât de util și plăcut, aș zice. Din fericire, sunteți plin de energie, cu o ținută de atlet. Probabil, își spune cuvântul decisiv genetica sau puteți menționa și alți factori benefici?

- Suplimentar la ceea ce am moștenit de la părinți contribuie, în viziunea mea, și modul sănătos de viață. Peste 40 de ani am practicat sportul, care întotdeauna se află în tandem cu sănătatea.

- Indiscutabil, un mare imbold în viața și în activitatea cotidiană vine de la cei dragi și apropiați.

- Susținerea familiei am simțit-o în permanentă. Împreună cu soția Raisa - filolog, profesoară de limba latină, am crescut și am educat un copil minunat - Vitalii, absolvent al USMF „Nicolae Testemițanu”. Actualmente, e medic urolog, doctor habilitat în științe medicale, conferențiar universitar la Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală. Dar un licăr aparte de lumină și căldură vine de la cei trei nepoți dragălași, deștepti și foarte scumpi inimii mele.

- Au confirmat acest gând și nepoții Sandu și Adi, nepoțica Andra și soția care, de asemenea, au spus că văd în Dumneavoastră, stimate Domnule Victor Ghicavii, „sursă de lumină și inteligentă”, precum sunteți. Fie ca această flăcără a ființei Domniei Voastre să lumineze pretutindeni, pentru a atinge un nivel înalt de cultură sanitară a populației. Vă mulțumim pentru interviu.

A dialogat Traian Musteață

nului, dar dacă mai este și talent... Îmi reușește prin motivația, predispunerea, mobilizarea, dăruirea de sine și dozarea rațională a timpului.

- Sistemul de sănătate din țara noastră trece prin mari reforme. Un rezultat al acestor remanieri sunt și serviciile în domeniul medicamentului, al farmacoterapiei sau al farmacologiei clinice pentru care optați, reușind să fondați și catedra universitară de profil. Actualmente, farmacologia fundamentală s-a completat cu farmacologia clinică.

existe compliance mai eficientă între medic-pacient, medicament-pacient?

- Este cunoscut faptul că aprovizionarea cu medicamente calitative, eficiente, inofensive și accesibile determină, în mare măsură, viabilitatea sistemului de sănătate din țară. Toate acestea necesită continuu reforme semnificative în domeniul medicamentului, începând cu modificarea regulilor de prescriere și de livrare a medicamentelor, selectarea și utilizarea rațională a lor, elaborarea, implementarea și supra-

Problemele stomatologiei din Moldova abordate la congrese internaționale

Congresul Federației Dentare Internaționale

Conferențiarul universitar Oleg Solomon, președintele Asociației Stomatologilor din Republica Moldova, și Veaceslav Zuev, asistent universitar la Catedra de stomatologie ortopedică „Ilarion Postolachi” a USMF „Nicolae Testemițanu”, au reprezentat țara și instituția noastră la Congresul Mondial Dentar al Federației Dentare Internaționale (FDI). Forumul științific a avut loc în San Francisco, SUA, în perioada 2-6 septembrie 2019.

În cadrul ședinței plenare a FDI și a Organizației Europene de Stomatologie (ERO), Oleg Solomon a prezentat un raport amplu, în care a abordat problemele stomatologiei și ale sănătății orale în Republica Moldova.

Potrivit delegațiilor moldovene, acest congres reprezintă un eveniment emblematic pentru FDI și pentru asociațiile membre, prin care avansează știința și practica stomatologică, oferind o oportunitate unică de relaționare cu lideri globali în sănătatea orală și consolidare a parteneriatelor. Programul științific al manifestării a inclus activități interactive și dezbateri

la subiecte relevante în stomatologie, dar și o expoziție tematică la care au participat figuri proeminente din domeniu.

La congres au participat peste 31 de mii de delegați din 136 de țări ale lumii.

Congresul de Medicină Dentară „Transilvania”

O delegație de stomatologi a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a participat la Congresul de Medicină Dentară Transilvania, care s-a desfășurat la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, România, în perioada 10-12 octombrie curent. Evenimentul științific, ajuns la cea de-a X-a ediție, a fost consacrat jubileului de 100 de ani ai învățământului stomatologic din Cluj-Napoca și a avut genericul Excelență în practica dentară.

Instituția noastră a fost reprezentată de profesorul Sergiu Ciobanu, dr. hab. șt. med., decanul Facultății de Stomatologie, profesorul Nicolae Chele, dr. hab. șt. med., și conferențiarul Oleg Solomon, dr. șt. med. Ultimei au participat cu comunicări, fapt pentru care au fost premiați cu Medalia jubiliară 100 de ani de învățământ stomatologic și cu diploma de excelență.

Potrivit organizatorilor, tema congre-

sului din acest an a exprimat rezultatele dezvoltării medicinei dentare până la nivel de excelență. În cadrul evenimentului, participanții au împărtășit experiențele personale, inovațiile, dar și unele eșecuri, ce au constituit subiecte pentru discuții și analiză. Totodată, forumul a constituit o ocazie de actualizare a cunoștințelor în domeniu, o oportunitate de întâlniri colegiale în workshopuri atractive și dezbateri axate pe management și cadrul legislativ în domeniu.

Cercetătorii Universității apreciați la saloanele de inventică

Cercetătorii USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au fost apreciați cu numeroase distincții la saloanele de cercetare, inovare și transfer tehnologic din România. În primul semestru al anului 2019, aceștia au participat cu invenții proprii la expoziții precum: Pro Invent-2019 (Cluj-Napoca), Cadet Inova (Sibiu), Traian Vuia (Timișoara), Euroinvent și Inventica (Iasi).

În contextul Zilei Inventatorului și a Raționalizatorului, marcate în data de 29 iunie curent,

apreciați cu diplome de excelență 9 persoane și 5 subdiviziuni universitare - cei mai activi inventatori și raționalizatori pe parcursul anului de studii 2018-2019.

Cei mai buni inventatori ai anului 2019

Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor din Republica Moldova „Inovatorul” în comun cu Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală și Confederația Națională a Sindica-

Departamentul Știință și Biblioteca Științifică Medicală ale USMF „Nicolae Testemițanu” au desfășurat o masă rotundă. Evenimentul a inclus o prelegere în domeniul proprietății intelectuale, al inovației și al metodelor de protecție, ținută de către Andrei Moisei, specialist în cadrul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală, și ceremonia de decernare a distincțiilor obținute la saloanele de inventică.

Profesorul universitar Gheorghe Rojnoveanu, prorector pentru activitate științifică, a felicitat premianții și a menționat că performanțele științifice ale cercetătorilor noștri au fost apreciate cu 33 de medalii de aur, 7 medalii de argint, 7 medalii de bronz, 16 trofee, 8 premii speciale, 6 medalii Pro Invent, două medalii Euroinvent, o medalie de gradul I Inventica 2019 & Diploma of Honour, 11 medalii de gradul II Inventica 2019 & Diploma of Achievement, 9 medalii de gradul III Inventica 2019 & Diploma of Excellence, 14 diplome de excelență, 8 diplome speciale și 14 certificate de participare. Totodată, prorectorul a adus la cunoștință, că prin ordinul rectorului au fost

telor au organizat o festivitate de premiere a celor mai activi inventatori ai anului 2019 din țară în contextul Zilei profesionale.

Titlul onorific *Cel mai bun raționalizator al anului* a fost conferit cercetătorului științific Valeriana Pantea, Laboratorul de biochimie al USMF „Nicolae Testemițanu”, iar *Cel mai bun tânăr raționalizator al anului* a fost desemnat Alexandru Mighic, student-doctorand la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”. Cu diploma *Laureat al concursului* „Cel mai bun raționalizator al anului din Republica Moldova” au fost menționați și profesorul universitar Gheorghe Rojnoveanu, prorector pentru activitate științifică, conferențiarul universitar Andrei Pădure, șeful Catedrei de medicină legală, și profesorul universitar Gheorghe Ciobanu, șeful Catedrei de urgențe medicale.

Menționăm că Ziua Inventatorului și a Raționalizatorului este marcată din anul 1995, în ultima sâmbătă a lunii iunie, prin decret prezidențial.

Profesorul Viorel Scripcariu - doctor honoris causa

Profesorul Viorel Scripcariu, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România, doctor habilitat în științe medicale, a devenit doctor honoris causa al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Titlul onorific i-a fost conferit în data de 18 septembrie 2019, în baza deciziei Senatului, de către rectorul Ion Ababii pentru contribuție substanțială în domeniul sănătății, precum și pentru aportul la perfecționarea cadrelor medicale în aria chirurgiei oncologice.

Academicianul Ababii a menționat că UMF „Grigore T. Popa” din Iași este prima instituție cu care universitatea noastră a stabilit, în anii '90, relații de colaborare internațională, pe segmentul didactic și științific, fapt pentru care „suntem profund recunoscători pentru suportul metodologic și logistic, pentru lotul impunător de carte medicală românească, donat Bibliotecii Științifice Medicale, pentru perfecționarea cadrelor didactice și științifico-didactice ș.a. Relații deosebite s-au stabilit, de asemenea, și la nivel de facultăți, catedre, între profesori și mediciști”. Rectorul a adăugat că, la

inițiativa profesorului Scripcariu, personalul științifico-didactic a efectuat vizite și stagii în Laboratorul de cercetări științifice al UMF „Grigore T. Popa”, care au culminat cu un șir de oportunități de cooperare interuniversitară în special în domeniul cercetărilor științifice.

Prof. Gheorghe Rojnoveanu, prorector pentru activitate științifică al universității noastre, a subliniat că, pe parcursul ultimilor 20 de ani, profesorul român a contribuit enorm la desfășurarea mai multor forumuri specializate în România și în Republi-

ca Moldova, la derularea proiectelor științifice bilaterale și internaționale în domeniile chirurgiei și stomatologiei ș.a.

La rândul său, profesorul Viorel Scripcariu și-a exprimat recunoștința pentru onoarea deosebită acordată de comunitatea academică a USMF „Nicolae Testemițanu”, subliniind că în acest parteneriat „valoarea științifică este dublată de o profundă valoare sentimentală, iar aderența la Programul Erasmus - unul dintre cele mai de succes programe de schimb transeuropene - este o dovadă în plus a angajării noastre în schimbul de idei dincolo de frontiere”. Totodată, oaspetele a lansat invitația, pentru luna decembrie curent, când UMF „Gr. T. Popa” din Iași va împlini 140 de ani de activitate, „de a sărbători împreună nu doar un reper în istorie, ci și parteneriatul bilateral, al cărui succes demonstrează că știința, cunoașterea și spiritul academic nu pot fi închise în granițe vremelnice”.

Rectorul universității ieșene a oferit omologului său de la Chișinău, academicianului Ion Ababii, o medalie și o diplomă „în semn de înaltă apreciere a relațiilor bilaterale, în vederea consolidării parteneriatelor interinstituționale”.

Doctor honoris causa pentru Alexander Makatsariya

Rectorul Ion Ababii a conferit, în baza deciziei Senatului, titlul onorific de doctor honoris causa profesorului Alexander Makatsariya, membru-corespondent al Academiei de Științe din Federația Rusă, doctor habilitat în științe medicale, șef al Catedrei de obstetrică și ginecologie din cadrul Facultății de Medicină Profilactică a Universității de Stat de Medicină „I.I. Secenov” din orașul Moscova.

Academicianul Ion Ababii a declarat, în cadrul ceremoniei festive, că numele lui Alexander Makatsariya este cunoscut în mediul medical din țara noastră, acesta acordând, timp de mai multe decenii, suport substanțial sferei sănătății și contribuind la perfecționarea cadrelor medicale în domeniul obstetricii și ginecologiei. Astfel, specialiștii moldoveni aplică experiența acumulată de la profesorul Makatsariya în cadrul congreselor și conferințelor științifice, organizate atât la Chișinău, cât și peste hotare. Rectorul Ion Ababii și-a exprimat gratitudinea pentru suportul oferit instituției noastre în special Departamentului obstetrică și ginecologie în pregătirea cadrelor medicale și în efectuarea cercetărilor comune în domeniu, dorindu-i sănătate și succese remarcabile în activitatea sa.

Acad. Gheorghe Paladi, profesor universitar la Disciplina de obstetrică și ginecologie, a menționat că

trică și ginecologie, a menționat că pe parcursul activității Domniei Sale a reușit să creeze o școală de cercetare cu renume, ce continuă să studieze cele mai complicate probleme de actualitate din domeniul obstetricii și ginecologiei și reprezintă „o forjare de pregătire a cadrelor atât din Rusia, cât și din alte țări”.

La rândul său, Alexander Makatsariya a subliniat că înaltul titlu confirmă, în primul rând, aprecierea sa - un indicator important pentru orice savant. „Solicitarea unui învățat pentru societate denotă rezultatul că acesta dispune

de discipoli care îi susțin concepțiile, îi dezvoltă direcția de activitate și care, împreună cu acesta, aduc un mare folos societății”. Profesorul rus a accentuat că va promova cu mândrie numele USMF „Nicolae Testemițanu” în lume, fiind de acum încolo, de jure și de facto, *ambasadorul* instituției noastre.

La ședința festivă au fost prezenți membri ai Senatului, reprezentanți ai administrației Universității și ai Departamentului Obstetrică și Ginecologie, medici obstetricieni-ginecologi, medici-rezidenți și studenți.

O nouă promoție de masteri în Sănătate publică

Vis împlinit pentru o nouă promoție de masteri ai Școlii de Management în Sănătate Publică (ȘMSP) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, cărora, în data de 20 septembrie 2019, le-a fost înmănată diploma de absolvire, fapt ce le confirmă titlul de master în Sănătate publică.

Potrivit directorului ȘMSP Oleg Lozan, „noua promoție de masteri în managementul sănătății publice generează noi așteptări pentru sistemul medical din țară. Prin efort comun, aducem plusvaloare la tot ce înseamnă știință, inovare, aport, fapt ce asigură un adevărat transfer tehnologic între cercetare și segmentul practic în domeniul sănătății. Prin libertate este calea fericirii și deschiderii, de aceea vă îndemn să fiți curajoși și deschiși spre noi orizonturi, provocări și re-

alizări”, a subliniat profesorul Oleg Lozan.

Prezent la eveniment, conferențiarul universitar Valeriu Sava, coordonator de Program Sănătate, Biroul de Cooperare al Elveției în

Republica Moldova, i-a felicitat pe proaspeții absolvenți, comparându-i cu o forță care poate deveni vectorul schimbării. „Țara noastră are nevoie de oameni puternici, care să aducă noul în tot ce ține de necesitățile

beneficiarului”, a accentuat Valeriu Sava.

Profesorul Mihai Ciocanu, directorul Institutului de Medicină Urgentă, a declarat că cea mai importantă capacitate a unui conducător este viziunea. „Fiți vizionari în orice situație și în orice circumstanțe, deoarece cei care au absolvit o școală de management în sănătate publică au un background mai mare decât cei care nu au reușit”. Directorul a sugerat masteranzilor să pună accent pe calitate și să accepte inovațiile și ideile de redimensionare a sistemului de sănătate publică.

„Obținerea calificării de master în sănătate publică reprezintă mai mult decât se percepe la o primă vedere. În acești doi ani de studii nu v-am acordat grad de expertiză, dar am vrut să vă învățăm să formulați corect întrebările, astfel, obținând un răspuns corect. Să vedeți pro-

blemele din mai multe perspective și să înțelegeți miezul lor. În această perioadă, am vrut să trezim în dumeavoastră încrederea că puteți face schimbări spre bine”, a remarcat conferențiarul universitar Rodica Gramma.

La finalul ceremoniei, șefii grupelor absolvente au exprimat grațitudine cadrelor didactice ale ȘMSP pentru contribuție la dezvoltarea unei noi generații de masteri în acest domeniu și au declarat că cea mai importantă lecție înșușită în acești doi ani de studii este că *muncind cu perseverență, poți învinge orice obstacol*.

Promoția 2019 a lansat 36 de masteri, care au finalizat Programul de studii în Managementul sănătății publice. Exprimăm sincere felicitări absolvenților ȘMSP pentru rezultatele remarcabile obținute și le dorim sănătate și noi performanțe!

Cupa Campusului la volei: două ediții, același câștigător

Studentii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au demonstrat, de nenumărate ori, că sunt cei mai buni nu doar la carte, dar și la activitățile extracurriculare. De această dată, protagoniștii au participat la Cupa Campusului la volei, ediția a II-a organizată de Departamentul Sport al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM), în data de 6 septembrie curent.

Bătălia acerbă s-a disputat între șapte echipe, alcătuite din locatari ai căminelor nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 10, nr. 11, formația comună a studenților indieni din căminele nr. 12 și nr. 17 și reprezentativa ASRM. În teren, fiecare echipă a fost constituită din câte două fete și patru băieți.

Devenit deja tradiție, evenimentul a fost bine dotat cu echipament performant, fiecare echipă - gata să-și înfrunte adversarii, iar

suporterii - bine pregătiți pentru a-și susține echipa preferată și a da plus de energie jocului.

Din start, competiția s-a dovedit a fi una de succes, iar jucătorii au acționat cu dăruire. Astfel, pentru al doilea an consecutiv, Cupa Campusului la volei a fost câștigată de echipa Căminului nr. 10, care s-a poziționat pe locul I. Locul II a fost obținut de echipa ASRM, iar locul III - de cea a Căminului nr. 1. O participare activă au avut și reprezentanții studenților indieni, care au demonstrat o pregătire temeinică. La final, învingătorii au fost apreciați cu medalii, cupe, diplome și premii bănești.

Serghei Suman, prorector pentru educație și probleme sociale, prezent la evenimentul sportiv, a felicitat câștigătorii și a îndemnat studenții să fie la fel de activi și să participe, cu același entuziasm, la toate competițiile organizate de Universitate și ASRM. Totodată, pro-

rectorul a menționat că, de fiecare dată, jocul trebuie să fie unul echitabil, iar la finalul competiției, să triumfe prietenia.

Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, împreună cu Iurie Noroc, șeful Departamentului Sport din cadrul ASRM, au rostit cuvinte de laudă în adresa participanților și i-au motivat să lupte pentru titlurile de frunte din clasament. De asemenea, reprezentanții ASRM au felicitat echipa jucătorilor indieni pentru curaj și antrenare activă în desfășurarea activităților extracurriculare și au îndemnat toți studenții străini de la universitatea noastră să le urmeze exemplul.

Aducem sincere felicitări tuturor echipelor participante la Cupa Campusului la volei, dorindu-le medicinistilor sănătate și noi performanțe!

Noi victorii în palmaresul sportiv al Universității

Profesorii și studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, pe lângă performanțele științifico-didactice, an de an, înscriu și frumoase realizări sportive. Un exemplu elocvent, în acest sens, a fost ediția a XXXIII-a a Spartachiadei Federației Sindicale „Sănătatea” - un veritabil spectacol sportiv în aer liber, ce s-a desfășurat în perioada 20-22 septembrie 2019, la Casa de odihnă „Campinul din Vadul lui Vodă”, municipiul Chișinău.

Echipa de minifotbal s-a clasat pe primul loc, învrednicindu-se de titlul de campioană a competiției. În final, lotul sportiv, condus de Vladislav Badan, a avut o prestație net superioară în meciul cu echipa reprezentativă a municipiului Chișinău, pe care a învins-o cu scorul categoric de 4-0. Spiritul echipei a fost, ca de fiecare dată, căpitanul acesteia, care a știut să mobilizeze jucătorii, în așa mod, încât să nu cedeze nici la linia ofensivă, nici la cea defensivă. Cele patru goluri au fost marcate de Dumitru Romaniuc, Andrei Luchianciuc (două goluri) și Vladislav Badan, printr-o lovitură de la distanță mare. E de notat că același Vladislav Badan,

tlul suprem, aceasta a depășit toate concurențele atât în faza preliminară, cât și în meciurile decisive.

Un cuvânt important a avut de spus, firește, și cel care a pus în mișcare în duelurile de pe teren, mobilizând coechipierii prin exemplul propriu - căpitanul echipei, Vladislav Badan, care a precizat: „Calea spre victorie nu a fost ușoară, dar tinerii noștri au dat dovadă de mobilizare, voință și consacrare, depășind partenerii de întrecere: Institutul de

cu 6 goluri, urmat de Ion Vacula - 5 și de Vladislav Badan, care a marcat 2 goluri.

Vicepreședintele Comitetului sindical al angajaților USMF „Nicolae Testemițanu”, Vitalie Gribenco, a menționat că Universitatea a fost reprezentată la Spartakiadă de 22 de persoane, care au beneficiat, pe durata competițiilor, de condiții bune de cazare și de alimentație și de o atitudine binevoitoare din partea organizatorilor și a suporterilor. Astfel, Sergiu Berliba, președintele Comitetului Sindical al angajaților USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost declarat „Cel mai bun organizator”.

„Chiar dacă formația de minifotbal și-a atins obiectivul stabilit, aceasta continuă să-și îmbunătățească prestația. Se prevede creșterea unei generații noi de sportivi tineri, care vor pune accentul pe perfecționarea tehnicii și a tacticii de joc”, a remarcat antrenorul Mihail Cojocari.

Un cuvânt de grație merită echipa de volei masculin a universității noastre, care a fost mulți ani campioană a Spartachiadei. La ediția curentă, din lipsa unor jucători-cheie, aceasta a avut un joc mai puțin reușit și s-a clasat pe locul III. Cel mai bun jucător de volei masculin a fost desemnat Oleg Solomon, căpitanul formației.

Încă un loc pe podium i-a revenit Tamarei Cernov, laborant superior la Catedra de chirurgie nr. 4 a instituției noastre, care s-a situat pe locul trei al clasamentului la jocul de dame.

În cea de-a doua zi de concurs

a fost prezent la competiții profesorul Emil Ceban, prorector pentru activitate clinică la USMF „Nicolae Testemițanu”, la acel moment, care a susținut că „îmi crește inima văzând în toate echipele absolvenții universității noastre. Am urmărit cu plăcere evoluția fotbalistilor în meciul disputat cu formația Institutului de Medicină Urgentă, pe care a învins-o. Mă conving, încă o dată, că spartachiadele sunt o filieră de creștere a măiestriei sportive, dar și de revedere cu foștii colegi de facultate. Am practicat și eu mulți ani sportul, participând la diferite competiții. În calitate de lider sindical și de prorector, am susținut permanent sportul și cred că voi conti-

Sindicatului „Sanitas” din România, vicepreședinte Răzvan Goe, care a relatat: „Avem un schimb larg de experiență cu colegii basarabeni. Permanent căutăm soluții pentru îmbunătățirea activității noastre, implicit pentru ameliorarea sănătății oamenilor de pe ambele maluri ale Prutului. Doresc să menținem viu spiritul competitivității, să fie mereu aprinsă flacăra conlucrării rodnice dintre sindicatele noastre”.

Grigore Zapuhlîh, directorul Institutului de Neurologie și Neurochirurgie a menționat că Spartachiada e un factor de coeziune între ceea ce facem zi de zi și noi înșine, dar într-o ipostază diferită. „Este un forum care ne unește, un izvor de energie

nua acest lucru, căci condiția fizică bună, mișcarea, comportamentul echilibrat în societate, capacitatea de a se integra în comunitatea în care viețuiește sunt premise ale omului sănătos, ceea ce determină, în ultimă instanță, dezvoltarea personalității”.

„În calitate de activist sindical, am debutat la USMF „Nicolae Testemițanu”, care, pentru mine ca și pentru toți absolvenții, rămâne Alma Mater”, a comunicat Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „Sănătatea”. „În unison declarăm că practicarea stilului activ și a modului de viață sănătos sunt șanse bune pentru fiecare de a-și asigura o sănătate durabilă și o viață longevivă”.

Invitați de onoare ai Spartachiadei au fost membrii delegației

și optimism. Ulterior revenim în colective inspirați de ideea de a munci cu mai mult avânt și străduință, ca să tratăm cât mai reușit pacientul”, a declarat Grigore Zapuhlîh.

Valeriu Oglină, directorul Centrului de Medicină Estetică „San-cos”: „Este o oportunitate de întreveneri cu foștii colegi, ne amintim de cei mai frumoși ani de studenție. Comunicăm nu doar pe segmentul profesional, avem și o deschidere sinceră, care ne însuflețește. Dacă vreți, e o revigorare a noastră atât fizică, cât și morală. Câștigăm, astfel, și în competiție și în sănătate. Unica dorință, am vrea ca în orice confruntare să fie, mai presus de toate, colegialitatea și respectul reciproc, ceea ce ar fi în favoarea lucrurilor bune”.

conform deciziei comisiei speciale, a fost recunoscut Cel mai bun portar al Spartachiadei.

Antrenorul echipei Mihail Cojocari, șef al Catedrei de educație fizică a USMF „Nicolae Testemițanu” a menționat că, pe parcursul anilor, echipa sportivă s-a consolidat, este cea mai unită și demonstrează un joc la nivel înalt. În drumul spre ti-

Medicină Urgentă cu 1-0, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie - 3-0, echipa raionului Fălești - 8-0, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” - 4-0, Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii - 2-0 și în final, reprezentativa municipiului Chișinău cu un scor detașat de 4-0. Cel mai bun golgheter a fost Andrei Luchianciuc

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Daniela ȘTIRBU Inga MUSTEAȚĂ
Aurelia PAHOMEA Natalia ȚIBUȘ
Traian MUSTEAȚĂ

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatii@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 1812
Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005